

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg

Jaargang 4, nummer 9

20 december 1983

Nieuwe beroepsopleidingen in studie, onderzoekersopleiding gehalveerd

Minister wil tweede fase opnieuw bekijken

Er komen misschien toch meer beroepsopleidingen in de tweede fase dan de twee waartoe minister Deetman zich tot voor kort wilde beperken, te weten die voor bedrijfskundige en voor wijsgeer op een bepaald wetenschapgebied. De minister is bereid nog eens wat beter naar de ruim zeventig door de universiteiten en hogescholen bij hem ingediende financieringsaanvragen te kijken. Een 'petit comité', bestaande uit drie departementsambtenaren en drie universiteitsrectores, zal de bewindsman op korte termijn adviseren.

Minister Deetman wil blijkens de vorige week uitgelekte bijna-definitieve versie van zijn nota-Beiaard de tweede fase nog meer besnoeien dan een jaar geleden toen hij het eerste concept van de nota publiceerde.

In de nota Beiaard poogt de minister de samenhang aan te geven tussen vier nu lopende processen binnen het wetenschappelijk onderwijs: de invoering van de twee-fasen-structuur, de taakverdelingsoperatie, de voorwaardelijke financiering van onderzoek en het op poten zetten van een nieuw en goedkoper rangenstelsel voor het wetenschappelijk personeel. De definitieve Beiaard-nota wordt omstreeks januari verwacht.

Tijdens het vorige week woensdag met het ministerie gehouden overleg over de bekostiging van de vier soorten tweede fase-opleidingen uitten de vertegenwoordigers van de w.o.-instellingen ferme kritiek op het ministeriële voornemen vrijwel geen beroepsopleidingen toe te staan. Uiteindelijk zei directeur-generaal voor het hoger onderwijs dr. R.J. In 't Veld namens de minister ermee in te stemmen als de aanvragen eerst nog eens door een klein groepje deskundigen worden bestudeerd.

De universiteiten en hogescholen hadden als bezwaar dat de minister tot dusver niet inhoudelijk over deze aanvragen heeft willen discussiëren, omdat hij ze in feite bijna allemaal wil afwijzen. Zelfs de al bestaande universitaire beroepsopleiding tot accountant kan worden geschrapt volgens de minister omdat die ook kan worden verzorgd door het Nederlands Instituut voor Registeraccountants (NIVRA). En de bedrijfskundige opleiding mag zolang blijven bestaan als nodig is om de achterstand die ons land ten opzichte van het buitenland heeft in te lopen.

De minister zal nagaan welke van de aangevraagde opleidingen ook op een andere manier kunnen worden gegeven.

De minister denkt onder andere aan de onderbrenging van opleidingen in post-academische cursussen. Die worden gegeven door de universiteit, maar betaald door de cursisten zelf of hun werkgevers. Verder aan

de verwerking van opleidingen als differentiatie in de eerste fase en aan zgn. in-service-training elders. Volgens Deetman gaat het goed met het post-academisch onderwijs. In 1982 namen 27.000 cursisten deel aan circa 540 van dit soort cursussen.

Lerarenopleidingen

De universiteiten en hogescholen kwamen vorige week woensdag lijnrecht tegenover de minister te staan toen bleek dat hij de ongeveer 170 aanvragen voor eerstegraads lerarenopleidingen wilde bevriezen in afwachting van een uitspraak van het parlement over zijn definitieve nota daarover. In zijn twee weken geleden uitgegeven concept-nota brengt de minister deze opleidingen bij het hoger beroepsonderwijs onder. De w.o.-instellingen betoogden dat de minister de wet moet uitvoeren.

De behandeling van de aanvragen gaat nu weliswaar door, maar de minister gaat parallel daaraan stug door met de voorbereiding van zijn voorstel tot wetswijziging aan de Tweede Kamer. Wie als student aan de universiteit een leraarsbaan na jaagt moet daarvoor volgens de opvatting van Deetman in de eerste fase een apart voorbereidingsprogramma van twee maanden volgen. Daarna kan slechts een klein deel door naar de opleiding van een jaar bij het hoger beroepsonderwijs (Nieuwe Leraren Opleidingen).

De enige sector waar Deetman alles wil houden zoals het is wordt gevormd door de medische opleidingen geneeskunde, tandheelkunde en diergeneeskunde. De minister vindt dat hier alle studenten die door de eerste fase zijn heengekomen door moeten kunnen stromen naar de tweede. Met de eerste fase is de opleiding niet af, zegt hij. Ook bij farmacie kunnen de doctorandussen allen door naar de post-doctorale opleiding tot apotheker, althans voorlopig. Op dat punt lag er dan ook tussen de instellingen en de minister vorige week geen probleem.

Onderzoekersopleidingen

De universitaire vertegenwoordigers kregen ten aanzien van de onderzoekersopleidingen, die de minis-

ter tijdelijk wil bekostigen tot hij de wet zo heeft weten te wijzigen dat hij studenten als assistent-in-opleiding kan invoeren, de toezegging dat meer opleidingen per faculteit soms zullen worden toegestaan. Deetman had gezegd te staan op één opleiding per faculteit. Uitzonderingen kunnen dus de regel bevestigen. Er zijn ruim 100 aanvragen voor een dergelijke opleiding bij het departement ingediend.

Deetman blijft er in zijn nagenoeg afgerond Beiaard-nota bij dat de meer dan een-jarige onderzoekersopleiding uiteindelijk moet verdwijnen. Daarvoor in de plaats komen opleidingen van hooguit vier jaar voor in de eerste fase afgestudeerden, die assistent-in-opleiding gaan heten. Zij zullen moeten solliciteren naar een opleidingsplaats en treden bij acceptatie in dienst van de universiteit. De minister schat dat in de jaren negentig jaarlijks tussen de 1200 en 1400 afgestudeerden een onderzoekersopleiding in die zin zullen kunnen volgen, ongeveer tien procent van het totaal. Opmerkelijk is dat het aantal slechts de helft is van het aantal dat hij noemde in de concept-beleidsnota Beiaard.

De assistent-in-opleiding krijgt een bescheiden salaris. Deetman motiveert dit met te zeggen dat studenten aan de ene kant werk doen, maar aan de andere kant in opleiding zijn. Gedacht wordt aan een beginsalaris van 1500 gulden per maand. In het vierde opleidingsjaar kan dat zijn uitgegroeid tot 3000 gulden.

Er wordt van uit gegaan dat de assistent-in-opleiding zijn aanstellingstijd afsluit met een proefschrift of een andere wetenschappelijke publicatie. Als hij korter dan vier jaar meeloopt, kan hij een soort verklaring krijgen. Inschakeling bij het voorwaardelijk gefinancierde onderzoek zal de voorkeur dienen te krijgen. De assistent-in-opleiding zal voor een deel ook onderwijs moeten geven. Meer dan een kwart van zijn tijd mag hij daar overigens niet aan besteden.

Beurzen

Circa vijf procent van de gepromoveerde assistenten-in-opleiding kan vervolgens een beurs krijgen voor vijf jaar. Dit is een nieuw punt in de Beiaard-nota. De beurs geldt alleen voor kwalitatief uitstekende onderzoekers, die dan een maandsalaris van een kleine 5000 gulden kunnen gaan verdienen. Ze staan dan op het niveau van een universitair docent (nu nog wetenschappelijk medewerker geheten) in het vierde jaar. Ze hebben daarmee meteen

een reële kans op een vaste aanstelling bij vacatures wanneer de vijf jaar zijn afgelopen.

Door meer contractonderzoek - d.i. onderzoek in opdracht van en betaald door derden, bijv. bedrijven - aan te trekken kunnen de universiteiten zelf meer plaatsen voor assistenten-in-opleiding maken.

Minister Deetman wil - en dat is een ander nieuw punt - het aantal plaatsen voor hoogleraren en hoofddocenten (nieuwe naam voor wetenschappelijk hoofdmedewerkers) per universiteit aan een maximum binden. Minder wetenschappers komen daardoor in aanmerking voor de functie van hoofddocent. Voor hoeveel universitaire docenten er plaats zal zijn, zal afhangen van het aantal hoofddocenten. Deetman heeft een verhouding van 1 hoogleraar : 1,5 hoofddocent : 2,5 docent op het oog.

De assistenten-in-opleiding vormen het sluitstuk van het nieuwe stelsel. Zij komen na 1986 in de plaats van de wetenschappelijke assistenten, die de vervanging moeten zijn van de rest van de wetenschappelijke staf in de komende jaren tot 1986. Een deel van het bestaande wetenschappelijk personeel zal namelijk overtollig worden bij invoering van het nieuw rangenstelsel. Deetman wil in de overgangperiode van oud naar nieuw de rang van wetenschappelijk assistent als tijdelijke opvang gebruiken, in afwachting van herplaatsing of ontslag. Ook doorstroomplaatsen wil Deetman daarvoor voor een deel benutten. Een minimum van de laatste zal echter per universiteit open moeten blijven staan voor de entree van assistenten-in-opleiding.

Jan van der Veen/Up/Ad Valvas

Scholte mag niet blijven

Avondportier Hein Scholte heeft vorige week vrijdag voor het laatst de deur van het Bio-Medisch Centrum achter zich dichtgedaan. Het College van Bestuur heeft niet voldaan aan zijn verzoek, ondersteund door zestig handtekeningen van BMC-medewerkers, tot zijn 70-ste jaar door te mogen werken. Scholte, die nu 67 jaar is, beëindigt zijn loopbaan als portier officieel op 1 januari 1984. Scholte gaat niet heen in vrede. Volgens hem was er met een beetje goede wil wel een verlenging van zijn diensttijd te regelen geweest, maar door persoonlijke tegenwerking van zijn diensthoofd zou dat zijn tegengehouden. „Het had best gekund, want Leo Vroman wordt hier op zijn 68-ste nog als adviseur binnengehaald en de ex-directeur van de Lucasstichting op zijn 70-ste”. Bij zijn afscheid komt er geen receptie: „Op mijn eigen begrafenis

De Humburger

Nieuws uit ons dorp

Het eerste nummer van de Humburger is uit. Sla de pagina's 5 tot en met 8 er maar op na. De stukjes die je daar aantreft zijn ingezonden na de oproep die wij in vorige nummers hebben geplaatst om ons verhalen te sturen over gebeurtenissen die nooit gebeurd zijn, maar wel hadden kunnen gebeuren.

We zijn eerlijk gezegd niet overstroomd met reacties, maar het was wel genoeg om een selectie uit de beste inzendingen te kunnen maken. Alle inzenders wier bijdragen geplaatst zijn, krijgen een prijs: het zojuist verschenen boek 'De rechten van de mens' van M. Biesheuvel en C. Flinterman. Prijswinnaars zijn dus: Ton Brouns, Coen Hemker, Kees Ruissen en de meeste leden van de redactie. Wie nu spijt heeft dat hij niet heeft meegedaan, krijgt nog kansen genoeg. We denken er namelijk over twee keer per jaar een Humburger te publiceren: in het nummer voor Kerstmis en in het nummer voor de zomervakantie. Verder wenst de redactie alle lezers van Observant prettige feestdagen toe.

Deelnemende instellingen om steun verzocht

MRC moet zichzelf gaan bedruipen

Het Medisch Regionaal Centrum, waarin de instellingen voor gezondheidszorg in Zuid-Limburg samenwerken om een regionaal beleid van de grond te tillen, krijgt vanaf 1 januari 1985 geen financiële steun meer van Rijk en Provincie. Het centrum moet zich dan zelf gaan bedruipen en daarom heeft secretaris-directeur drs. Huub Jaminon de deelnemende instellingen gevraagd samen het gat van f 250.000,- te dichten dat op de exploitatiebegroting is ontstaan. Jaminon is niet somber over het voortbestaan van het MRC, maar ziet het verzoek om steun toch als een testcase voor de bereidheid tot samenwerking.

Het Medisch Regionaal Centrum is in 1975 ingesteld nadat Zuid-Limburg was aangewezen als proef-regio voor de regionalisatie van de gezondheidszorg, zoals staatssecretaris Hendriks die had voorgesteld in

zijn befaamde „Struktuurnota Gezondheidszorg”. Een belangrijke overweging om Zuid-Limburg als proefgebied aan te wijzen was de vestiging van de nieuwe medische fakulteit, die in haar basisfilosofie goed aansloot op de ideeën in de nota. Het MRC kreeg vier thema's als opdracht mee: de samenwerking en afstemming tussen de diverse echelons van de gezondheidszorg; integratie van onderwijs en onderzoek in de regio; de ontwikkeling van een informatiesysteem; de kostenbeheersing in de gezondheidszorg.

In de loop der jaren hebben praktisch alle instellingen en individuele beroepsbeoefenaren uit de streek zich bij het MRC aangesloten. De universiteit speelt nog steeds een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij het opstellen van de regionale begroting. Het bureau van het MRC, dat geleid wordt door secretaris-directeur Jaminon, telt thans 26 medewerkers.

Problemen

Het leek het MRC voor de wind te gaan. Ofschoon de autonomie van de deelnemende instellingen en met name de eigen belangen van die instellingen moeilijk te doorbreken waren, ontstond toch heel geleidelijk aan een gevoel van saamhorigheid.

Toen verscheen het Wetsontwerp Voorzieningen Gezondheidszorg met sterk centralistische tendenzen; regionale samenwerkingsverbanden, eerst een wondermiddel, kwamen er niet in voor.

Het wetsontwerp bracht de planningstaak van provincies als prioriteit naar voren. Het leek allemaal vrij simpel: het Rijk maakt een plan, binnen dit kader maken provincies plannen, daarbinnen maken gemeenten plannen.

De praktijk intussen wijst uit dat het niet allemaal zo eenvoudig is. Provincie en gemeenten stonden voor een nieuwe taak waar men geen deskundigheid voor bezat. Binnen elke provincie en iedere gemeente speelt zich dan ook het volgende af: bussen ambtenaren moeten worden opengetrokken, het aantal beleidsambtenaren groeit met de dag, stapels papier worden geproduceerd, een schrikbarende bureaucratie openbaart zich. Daar het MRC zich inmiddels met name manifesteert in regionale samenwerking en zoals gezegd regionale samenwerking als prioriteit naar achteren is verschoven ziet het MRC dit planningsgeweld met gemengde gevoelens aan.

Planning en samenwerking

Secretaris-directeur Jaminon: „De provinciale overheid zal zich voor advisering met name richten op de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid, het MRC krijgt eveneens een adviserende functie voor Zuid-Limburg en krijgt voor die taak een professionele secretaris. De samenwerkingstaak van het MRC zal door

Drs. H. Jaminon

Rijk en Provincie niet meer worden betaald.” Met ingang van 1 januari 1985 zal een subsidie van het Rijk, goed voor 2/3 van de MRC-exploitatie stopgezet worden, de Provincie die 1/3 van de exploitatie verstrekt volgt op de voet. Jaminon: „We kunnen als MRC wellicht 3 secretarissen met hopelijk 1 secretaresse behouden, ook de project-medewerkers zullen blijven, maar medewerkers voor de samenwerkings-taak van het MRC en het ondersteunen van alle werkgroepen zitten er niet in.” Volgens Rijk en Provincie moeten de instellingen dat deel van de werkzaamheden van het MRC maar zelf financieren. Het is echter bekend dat de Gezondheidszorginstellingen onder grote financiële druk staan niet in het minst door de komende budgetfinanciering. Zijn de instellingen bereid een financiële injectie te geven? Jaminon: We hebben voorzichtig

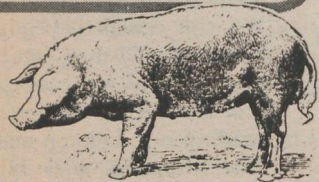
gepolst en positieve weerklank gevonden, in beginsel wel te verstaan. Indien er echter op het instellingebudget geen opslag komt voor samenwerking dan wordt het probleem matisch.”

Voortbestaan

Het MRC zal een bedrag ter hoogte van f 250.000,- moeten vragen aan de instellingen wil het de exploitatie sluitend krijgen. Dit bedrag lijkt hoog doch gegeven het groot aantal instellingen dat sinds jaar en dag binnen het MRC een ontmoetingsplek vindt is het beroep op elke individuele instelling slechts gering. Nu kan blijken of jarenlang hypocrriet is meegedaan in MRC-verband of dat het MRC werkelijk van belang wordt geacht. Er staat echter ook meer op het spel: zonneklaar is dat Zuid-Limburg landelijk gezien een voorsprong heeft, er is hier veel bereikt. Dit weg te geven is zonde. Ook de RL heeft een verzoek ontvangen om ondersteuning, gezien de bijzondere band met het MRC moet het antwoord daarop positief luiden.

Appie Luermans

Paartjes

Te ruil evt. te koop gevraagd: Insignes (speldjes) van luchtvaartmaatschappijen, automobielen, motoren, fietsen, voetbalclubs. J. Franssen (PAZ) 043-472241.

ART ATTACK

is een zaak, die gespecialiseerd is in houten en aluminium lijsten voor inlijstingen in alle maten. Het aanbod van aluminium lijsten bestaat uit ruim 60 varianten in vele kleuren.

ART ATTACK ART ATTACK

heeft een collectie van vele al of niet ingelijste kunstposters en kunstkaarten.

is gevestigd: Tongersestraat 12, Maastricht, ☎ 043-51115 en is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 12 tot 18 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur.

Een boek niet meer in voorraad komt helaas voor. Maar door het gebruik van een zeer modern bestelsysteem kunnen wij ieder Nederlandstalig boek binnen 2 werkdagen weer leveren.

Dit geldt natuurlijk ook voor uw bestellingen.

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

Kan uw autoverzekering voordeliger?

Bonus/malus, een eerlijker formule.

Natuurlijk doet de ABN ook mee met de moderne, persoonlijke formule voor premieberekening. Uw bonus (no-claim korting) kan hierbij oplopen tot liefst 75%. Elders verdiende schadevrije jaren worden door de ABN volledig overgenomen.

Betaal gemakkelijk. Betaal per maand.

Waarom zou u premies voor een heel jaar in één keer voldoen? Bij de ABN betaalt u de autoverzekering per maand, in 12 gelijke delen, zonder extra kosten! Zoals alle verzekeringen bij de ABN. En u krijgt gratis een handige map met polis/premie-overzicht dat steeds wordt bijgewerkt. Laat de ABN u eens voorrekenen wat uw premie wordt.

ABN Bank

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröer (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Eric de Graaff
Evelyn de Leeuw
(redactiefafgevaardigde)

Redactie

Walter van Bree, Ton Hameleers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
Evelyn de Leeuw, Appie Luermans,
Maurice van der Sangen, Luc de Witte.
Redactie-assistent:
Edith Goppel
Koördinator Voorlichting:
Sjonk Ritmeester
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost,
Olivier Roosenburg
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningen Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker,
Lin Tabak.

Langdurig zieke brengt 22% van de tijd door met wachten

Trage gezondheidszorg verlengt ziekteverzuim

Zuidlimburgse bedrijven kennen van oudsher een relatief hoog ziekteverzuim, dat nogal eens wordt toegeschreven aan de 'riskante leefwijze' van de Limburger. Het provinciebestuur van Limburg zijn deze hoge verzuimcijfers een doorn in het oog omdat zij investeerders ervan kunnen weerhouden in Limburg te investeren. De Provincie heeft socioloog Sjo Soeters gevraagd of er geen andere oorzaken van het hoge ziekteverzuim te vinden zijn, die wat gemakkelijker te beïnvloeden zijn dan de leefgewoonten. Soeters onderzocht vervolgens waarom het ziekteverzuim bij Limburgers gemiddeld langer duurt dan bij werknemers elders in het land. In zijn onderzoek, dat hij onlangs met een proefschrift heeft afgerond, komt Soeters tot de opzienbarende bevinding dat langdurig zieke werknemers gemiddeld 22,1% van hun verzuimde dagen doorbrengen met wachten op actie van de gezondheidszorg. Een groot deel van dat wachten beslaat ook nog eens tijd, waarin van geen behandeling sprake is. Deze 'stuurloze periode' maakt liefst één derde uit van de totale wachttijd.

Als de wachttijd van langdurig zieke werknemers ongeveer met de helft zou verminderen, zou dat 1,2% op de totale arbeidskosten besparen. In geld uitgedrukt, praat je dan over miljarden. „Een gigantisch probleem”, aldus Sjo Soeters in zijn proefschrift: „**Patiënt, gezondheidszorg en langdurige ziekte. Een onderzoek onder 213 langdurig zieke werknemers in Zuid-Limburg**”, waarop hij op 9 december jl. promoveerde tot doctor in de Sociale Wetenschappen.

Tordoir was in 1978 de eerste die in Nederland op dit wachttijdprobleem wees in relatie tot het ziekteverzuim in bedrijven. Ook toen

konstateerde Tordoir – maar dan voor de Randstad – dat 19,5% van het ziekteverzuim te maken had met wachttijden. Soeters heeft voor een deel Tordoir's onderzoek herhaald in Zuid-Limburg. Eén van de voornaamste verschillen tussen de Randstad en Zuid-Limburg is dat 'de stuurloze periode' hier in 1981 stukken hoger ligt dan in de Randstad in 1974-'75! Alleen het tijdsverloop tussen de ziekte-melding en het eerste medische consult ligt hier wat gunstiger. (Maar dat kan ook te wijten zijn aan de verschillen in tijdsmeting!).

Verwijzingen

Soeters onderscheidt acht soorten wachttijden. Het gros daarvan betreft de tijd die zieke werknemers moeten uitzitten in afwachting van een afspraak met een medicus. Eén derde (om precies te zijn 31,5%) van de tijd wacht de langdurig zieke 'stuurloos' af. Soeters konstateert dat er in de gezondheidszorg problemen zitten als een zieke wordt verwezen. Vooral de verwijzing naar bepaalde specialisten levert problemen op. (Ook als een zieke werknemer op opname in het ziekenhuis moet wachten, zijn de wachttijden soms onaanvaardbaar lang (15% van de totale wachttijd!). Er zijn twee specialismen die er – in negatieve zin – uitspringen: de orthopaeden en de reumatologen.

Soeters noemt bij een orthopaed het geval van een man die vijf maanden op een operatie heeft zitten wachten! Zoets kun je niet in het belang van de patiënt noemen. Zeker niet als uit Soeters' gegevens blijkt dat 30% van alle geregistreerde aandoeningen verband houden met het bewegingsapparaat. Soeters: „Kennelijk is het zo dat

deze aandoeningen niet in voldoende mate opgevangen worden door de bestaande personeelscapaciteit”. Soeters laat in het midden of in dit opzicht het personeelsbestand uitgebreid moet worden. Het kan volgens hem ook zo zijn dat er efficiënter gewerkt moet worden. Een positief beeld daarentegen geven de chirurgen en de fysiotherapeuten. Soeters: „Als de aanvragen voor orthopaedische en reumatologische hulp even snel behandeld zouden worden als bij chirurgen, zou het ziekteverzuim onder deze categorie patiënten behoorlijk dalen!”

Medische consumptie

Voor Soeters zijn de uitkomsten geen verrassing. Reeds in 1980 bracht hij „over het geval Zuid-Limburg” een onderzoeksrapport uit. (Het bevatte een inventarisatie van de ziekteverzuimproblematiek).

Daarin bracht hij aan het licht dat de Zuid-Limburgse bevolking een hogere medische consumptie heeft dan de rest van Nederland. Hij signaleerde ook dat het aanbod van gezondheidszorgvoorzieningen stukken lager ligt dan in de Randstad.

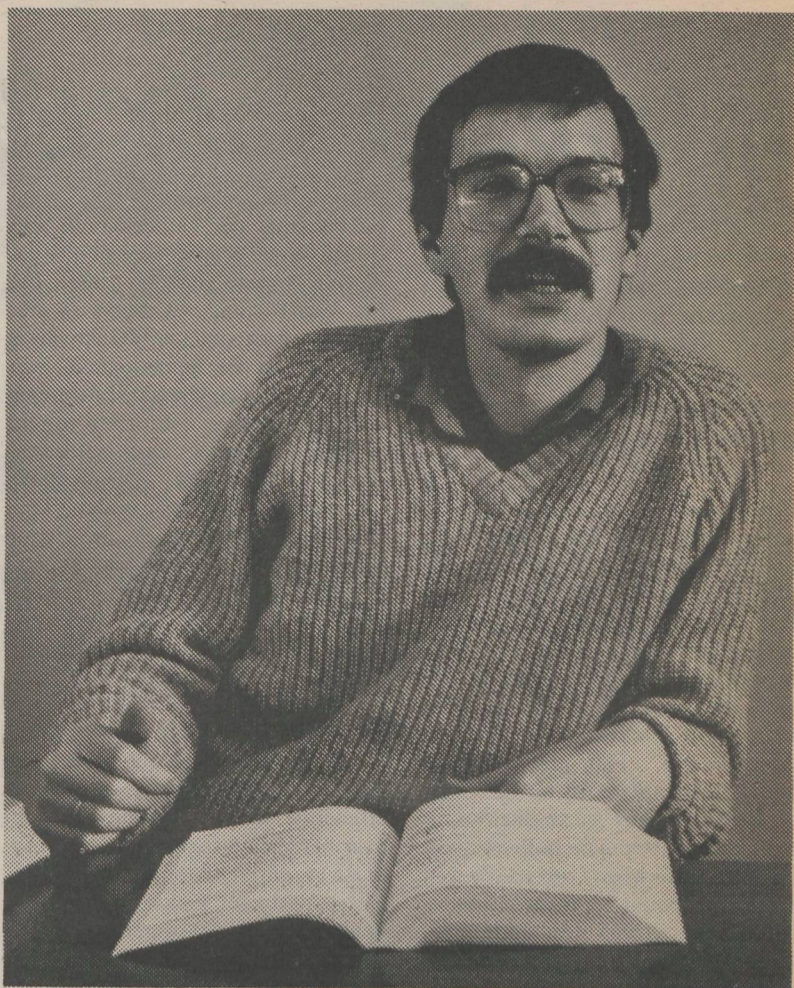
Soeters: „Je kunt dan op je tien vingers natellen dat er knelpunten moeten liggen”.

Ook uit andere onderzoeken blijkt dat de Zuid-Limburgse bevolking verre van 'gezond' mag heten. Het sterftecijfer bijvoorbeeld is in verhouding tot de rest van Nederland wat hoger. Bovendien liggen Limburgers vaker ziek op bed, slikken ze meer pillen, zijn ze vaker in het ziekenhuis opgenomen en klagen ze meer over hun gezondheid. Eén van de vermoedelijke oorzaken daarvan is hun riskante leefwijze: ze drinken meer, roken meer en eten vetter. Limburgers doen dan ook een groter beroep op de gezondheidszorg dan andere Nederlanders.

Het aanbod van gezondheidszorgvoorzieningen steekt daar schril tegen af. Er zijn hier minder huisartsen en minder specialisten dan in de Randstad. Soeters: „Het is dus niet verwonderlijk dat er hier meer wachttijden zijn dan elders in het land!”

Stuurloos

Soeters heeft in zijn onderzoek, dat tot zijn proefschrift heeft geleid, geregistreerd wat er in de gezondheidszorg met een werknemer gebeurt die zes weken of langer ziek is. Bij 213 langdurig zieke werknemers heeft Soeters van a tot z nauwkeurig laten optekenen wat iemand meemaakt. Elk contact met een instantie in de gezondheidszorg is genoteerd - ook de inhoud van dat contact, het vervolg en het resultaat ervan. Van 51 onderzochte bedrijven heeft Soeters namen en adressen gekregen van werknemers die zes weken of langer in de ziekte-wet liepen. Er is bij hen thuis twee keer een uitgebreide enquête afgenomen: één keer toen ze bij Soeters werden aangemeld en één keer toen ze zich 'beter' meldden en/of de WAO gingen (87% van de onderzochten hervatte het werk, de rest vloede af als arbeidsongeschikte). Soeters: „Eén van de dingen die ons direkt opvielen, was dat de behandeling van langdurig zieke werknemers soms allesbehalve gestroomlijnd verloopt. Er zit regelmatig een

Sjo Soeters

oponthoud in”. Soeters doelt op periodes in het ziekteproces waarin helemaal niets gebeurt. „Deze stuurloze periodes kwamen in 1981 in Zuid-Limburg vaker voor dan in 1974/75 in de Randstad”, voor Soeters was dit een opmerkelijk gegeven en een reden tot nader onderzoek.

Psychisch

Soeters: „Stuurloze periodes zie je vooral bij mensen met psychische aandoeningen. Bij patiënten met een algemene lichamelijke malaise die nog niet eerder met dit soort klachten hun huisarts bezocht hebben. Verder is het opvallend dat het om patiënten gaat met een relatief laag inkomen, een kwalitatief slechte arbeidssituatie en om mensen die ontevreden zijn over hun werk. Je vindt ze vooral onder ziekenfondsverzekerden en onder bedrijven die bij het GAK zijn aangesloten”.

„Een veel voorkomende situatie is dat iemand van zijn huisarts te horen krijgt dat hij maar een tijdje rustig aan moet doen, eens met vakantie moet gaan of vaker moet gaan vissen”. De patiënt wordt – om zo te zeggen – het bos in gestuurd. Hij moet het zelf maar bekijken. De arts schrijft hoogstens wat pillen voor. Voor de rest moet de patiënt er zelf maar mee klaar zien te komen. Hij krijgt geen nieuwe afspraak (het zogenaamde „terugbestelcontact” ontbreekt).

Het is vreemd dat de huisarts niets met de klachten van dit type patiënt doet. Een verwijzing is er niet bij, zelfs niet naar een instelling voor geestelijke gezondheidszorg, zoals het RIAGG. (Nog geen 2% van de gezondheidszorgcontacten betreffen het RIAGG, terwijl 15% van de geregistreerde aandoeningen psychisch van aard is!).

Soeters: „Je ziet dus dat er een cluster van patiënten is die in de gezondheidszorg niet echt aan bod komt. Dat zou in principe bij het RIAGG terecht kunnen. Een betere oplossing zou, naar mijn mening,

echter zijn de huisarts te trainen serieus naar de klachten te luisteren en er echt iets mee te doen.”

Ongelijkheid

Een verhaal apart zijn de verzekeringsgeneeskundigen.

Soeters: „Bij langdurig zieke werknemers verschijnt de huisarts heel vroeg in beeld. De verzekeringsgeneeskundigen (die de controle op ziekte-wet uitoefenen en formeel beslissen wanneer je weer aan het werk moet, t.h.) zie je pas een maand later. Verder constateer ik duidelijke verschillen tussen diverse bedrijfsverenigingen. Er zijn verzekeringsartsen die vaak contact hebben met langdurig zieke werknemers en erop aandringen dat iemand na een tijd weer aan het werk gaat. Ik zie vooral bij GAK-artsen een meer afwachting houding. Ze roepen langdurig zieke werknemers veel minder vaak op en laten hen nogal eens zelf de beslissing al of niet het werk te hervatten. Soeters heeft grote moeite met dat verschil in benadering van langdurig zieke werknemers: „Je kreëert op die manier een stuk ongelijkheid van behandeling. Net alsof een rechter in Amsterdam anders oordeelt dan een rechter in Maastricht. Zoets mag toch nooit gebeuren”.

Soeters verwacht het meeste heil van een aanpak die ligt tussen die van het GAK en andere bedrijfsverenigingen. Soeters vindt dat de rechtsongelijkheid weg moet, om zo ook de stuurloze periodes te bekorten en geld te besparen: „**Want realiseer je wel dat er fikse bedragen mee gemeoid zijn**”.

Een kant en klare oplossing heeft Soeters niet bij de hand. Soeters: „Voordat je op dit punt beleid ontwikkelt moet je eerst goed onderzoeken waar die verschillen in begeleiding van langdurig zieke werknemers vandaan komen. Want mijn onderzoek heeft alleen boven water gehaald dat er verschillen zijn”.

Ton Hamelers

Kan je ziektekostenverzekering goedkoper?

Uit een onderzoek is gebleken dat veel studenten via hun ouders tegen ziektekosten zijn verzekerd. Dat is natuurlijk prima, als dit inhoudt dat zij via de verplichte ziekenfondsen gratis zijn meeverzekerd.

Maar hoe zit het bij particuliere verzekeringen? Veelal kan een student tegen een gereduceerd tarief meeverzekerd worden op de polis van zijn of haar ouders. Het is echter goed eens te bezien of deze verzekeringsmogelijkheid wel zo voordelig is. Let daarbij op de volgende punten:

- Bij sommige maatschappijen geldt dat bijvoorbeeld het derde of vierde kind gratis meeverzekerd is. Indien hiervan gebruik wordt gemaakt, is het niet verstandig de studerende elders te verzekeren.
- De premie van de SSGZ is **f 480,- per jaar of f 42,- per maand**. Wat wordt er voor de huidige verzekering betaald?
- Let op het eigen risico. Dit is bij de SSGZ slechts **f 50,- per jaar**. Bij particuliere verzekeringen veelal hoger.

Particuliere verzekeringen zijn veelal opzegbaar per 1 januari. Bij premieverhogingen kan 1 maand na aankondiging hiervan de verzekering worden opgezegd. Speciaal in verband hiermee kent de SSGZ voor eerstejaars studenten jonger dan 27 jaar, een non-select acceptatiebeleid tot 15 januari a.s. Misschien goed om het eens te bestuderen.

Stichting Studenten Gezondheids Zorg

Bel voor inlichtingen: 01719-70944 of stap binnen bij het plaatselijke SSGZ-informatiebureau aan de universiteit of hogeschool. Folder aanvragen in envelop zonder postzegel aan SSGZ, Antwoordnummer 10070, 2200 VB Noordwijk.

Evaluatie van experiment gereed:

Interesse voor EDC groeit

Huisartsen en specialisten zijn in toenemende mate bereid tot medewerking aan het Experiment Diagnostisch Centrum Maastricht (EDC). Ook heeft een aanvankelijke reserve voor het EDC plaats gemaakt voor een steeds grotere interesse.

Tot deze conclusie komt de Projectgroep Evaluatie Experiment Diagnostisch Centrum Maastricht, die onder leiding van drs. Piet Kerkhof (Huisartsgeneeskunde) de experimentperiode van 1979 tot 1983 heeft geëvalueerd.

De evaluatie heeft geresulteerd in het rapport „De relatie 1e - 2e lijn in ontwikkeling”. Het rapport geeft onder meer antwoord op de vraag of de eerstelijns gezondheidszorg een groter deel van de hulpvraag op verantwoorde wijze voor haar rekening kan nemen wanneer zij meer gebruik maakt van bestaande, medisch-technische mogelijkheden en kennis die in het ziekenhuis aanwezig zijn.

Het experiment is een uitvloeisel van een rapport van de toenmalige Raad voor de Volksgezondheid dat dateert van 1974. De Raad gaf indertijd het advies een aantal experimenten te doen om te bezien in hoeverre en onder welke voorwaarden Diagnostische Centra ondersteuning zouden kunnen bieden aan huisartsgeneeskundige zorg. Deze steun zou dan moeten plaats vinden in samenhang met een verschuiving van de tweedelijns gezondheidszorg naar die van de eerstelijns. Een dergelijke doelstelling past in de taak die minister van Onderwijs, drs. W. Deetman nu aan de RL heeft toebedacht. In een tweede rapport: „Advies inzake een Experiment Diagnostisch Centrum” van 1975 werden richtlijnen gegeven voor het experiment dat uiteindelijk werd uitgevoerd in de ziekenhuizen Oudenrijn in Utrecht en Sint Annadal. Een van de redenen voor de aanwijzing van Annadal was de gerichtheid van

de Faculteit der Geneeskunde van de RL op de relatie eerste en tweedelijns. Andere redenen waren dat het Maastrichtse ziekenhuis als enige een rayon van 150.000 inwoners verzorgt en de aanwezigheid van het Medisch Regionaal Centrum als overlegorgaan op het terrein van de gezondheidszorg. De „Beleids-groep Experiment Diagnostisch Centrum Maastricht”, onder voorzitterschap van prof. dr. W. Brouwer werd belast met de taak het experiment voor te bereiden en te begeleiden. Het werd uitgevoerd onder coördinatorschap van dr. P. Pop, internist in Annadal.

Efficiëntie

Bij het experiment staat centraal het doel te komen tot een grotere efficiëntie die past in het streven naar het terugdringen van de kosten in de gezondheidszorg.

Het experiment kende drie hoofd-doelstellingen. De eerste was het nagaan van de wijze waarop huisartsen gebruikmaken van ziekenhuisfaciliteiten. Een tweede doelstelling was de poging na te gaan op welke wijze een meer doeltreffend en doelmatig gebruik te realiseren is van bestaande en toekomstige faciliteiten. En een laatste hoofddoelstelling betrof de vraag of, en in hoeverre, het consultatieprincipe realiseerbaar en doelmatig te noemen is. De doelstellingen waren gebaseerd op de richtlijn om te komen tot kwaliteitsverbetering van de huisartsenzorg, het bevorderen van het doelgericht en efficiënt gebruik van voorzieningen en het verbeteren van de samenwerking tussen huisartsen en specialisten. In totaal hebben 67 huisartsen aan het experiment deelgenomen. Van hen komen er 43 uit Maastricht. Dat is vrijwel het hele huisartsenbestand van de Limburgse hoofdstad.

Uitkomst

Een opvallende uitkomst van de evaluatie is verder het gebruik van de in het ziekenhuis beschikbare la-

boratorium-, röntgen- en ECG-faciliteiten door de huisartsen met 17,5 procent is toegenomen gedurende het experiment.

Projectleider Piet Kerkhof wil daaraan geen vergaande conclusies verbinden.

Wel wil hij kwijt dat het een vrij laag cijfer is in vergelijking met andere ziekenhuizen. Dit gegeven zou dan volgens hem wijzen op een redelijke mate van efficiëntie. „Met name door het maken van werkafspraken lijkt veel overbodig werk te zijn bespaard” zo stelt hij voorzichtig. „Daarbij komt,” aldus een toch wel tevreden Kerkhof, „dat nu de belangstelling van de medici is toe-

genomen het EDC gewoon niet meer weg te denken is al bruggehoofd tussen eerste en tweedelijns.” De projectleider zou overigens willen dat in de toekomst specialisten op dezelfde wijze van het EDC zullen gaan gebruikmaken als nu de huisartsen doen. „Daarin zit voor mij een stukje idealisme, omdat er zo gegevens ontstaan ten behoeve van onderzoek en toetsing. Dat is nodig om in de richting van een verantwoorde en vruchtbare samenwerking te kunnen sturen. Een dilemma daarbij is echter dat dit voor de specialist tot vermindering van inkomsten kan leiden – door het verrichtingentarief – en voor de huisarts tot meer werk – ongehonoreerd door het abonnementstarief. Immers, de huisarts zal minder snel een patiënt doorverwijzen. Overigens,” zo voegt hij er direct aan toe, „ben ik voor deze situatie niet erg bang. Specialist en huisartsen be-

seffen beiden dat de gezondheidszorg gewoon efficiënter en goedkoper moet. Het EDC is daartoe een middel, dat zeker in een Academisch ziekenhuis nodig is. Technologie en deskundigheid voor diagnostiek en behandeling zijn ruimschoots aanwezig, maar een centrale administratieve voorziening die registreert hoe daarvan gebruik wordt gemaakt ontbreekt.

En dat is het Diagnostisch Centrum nu al voor de huisartsen. Bovendien is het een plek waar geanalyseerd en overlegd kan worden of het niet efficiënter kan. Ik denk dat de kosten van zo'n voorziening voor het hele ziekenhuis, kliniek, polikliniek plus huisartsenzorg een goede investering zou zijn die veel besparingen opleveren.”

**Dienst Voorlichting
Sjonk Ritmeester**

Uitreiking op Dies Natalis (13 januari)

Marcella Chamberlain krijgt Peter Debyeprijs voor onderzoek naar revalidatie

De Engelse geleerde mevrouw M.A. Chamberlain (46) uit Leeds is de winnares van de Peter Debyeprijs 1984, een prijs voor wetenschappelijk werk – dit keer op het gebied van de revalidatie – groot f 20.000.

De prijs heeft het karakter van een aanmoediging voor veelbelovende wetenschappers. Hij is ingesteld door de Edmond Hustinxstichting en vernoemd naar de Maastrichtse Nobelprijswinnaar Peter Debye. De Rijksuniversiteit Limburg reikt deze prijs uit aan mevrouw Chamberlain op 13 januari 1984 tijdens de bijeenkomst ter viering van de Dies Natalis.

Marcella Anne Chamberlain heeft op een uiterst veelzijdige manier – fundamenteel en toegepast – onderzoek verricht op het terrein van de revalidatie. Haar werk strekt zich uit van de biomechanica via stadsplanning, epidemiologie en genetica tot bezigheidstherapie en fysiotherapie. Het is niet alleen vanwege de kwaliteit van het werk, maar ook vanwege de vele interdisciplinaire activiteiten die mevrouw Chamberlain tot ontwikkeling heeft weten te brengen dat haar werk zal worden geëerd door de universiteit die zelf in onder meer haar onderzoekpro-

gramma heel nadrukkelijk het interdisciplinair en interfacultair werken bevordert.

Mevrouw Chamberlain heeft in samenwerking met biomechanici onderzoek verricht bij patiënten met arthritis om inzicht te krijgen in de krachten die werken op de knie bij b.v. het opstaan uit een stoel. Haar werk heeft geleid tot de constructie van gemakkelijke stoelen. Zij heeft – voor een deel samen met een stadsplanner – onderzoek verricht naar de problemen die invaliden ondervinden bij het zich bewegen in hun dagelijkse omgeving: de obstakels die zich opdoen bij het nemen van drempels, bij het boodschappen doen en gaan naar openbare gebouwen, het gebruik maken van het openbaar vervoer en in hun sociale contacten, werk en vrije tijd. Haar werk heeft veel belang voor de stadsplanning. Mevrouw Chamberlain heeft verdere studies opgezet over het verschaffen van informatie aan gehandicapten over het gebruik van hulpmiddelen; zij heeft laten zien hoe belangrijk het is dat hieraan aandacht wordt geschonken. Mede door haar toedoen is er in Leeds een centrum waar gehandicapten en hulpverleners advies kunnen krijgen bij het gebruik van een groot aantal hulpmiddelen en artikelen. Het centrum is geïnteresseerd in communicatiemiddelen. De Britse heeft kortgeleden een subsidie gekregen om een landelijk onderzoek op te zetten naar het gebruik van communicatiemiddelen. Haar werk op het gebied van de fysiotherapie heeft ertoe geleid dat er een andere aanpak is ontwikkeld voor degeneratieve gewrichtsziekten, waardoor ziekenhuisvoorzieningen beschikbaar komen voor mensen die daaraan ernstig behoefte hebben, zoals patiënten die een hersenbloeding hebben gehad. Ook op andere terreinen heeft zij fysiotherapie geëvalueerd en becommentarieerd. Mevrouw Chamberlain heeft onderzoek verricht naar de problemen van moeders die lij-

den aan arthritis. Op basis hiervan is een film gemaakt die een bronzen medaille heeft gekregen van de British Medical Association. Zij heeft een vergelijkend onderzoek opgezet naar vrouwen en mannen met ankylose spondylitis (verstijving van de wervelkolom), een tot dan in de reumatologie onbekende aanpak.

Sinds 1971 is mw. Chamberlain bezig met een onderzoek naar de ziekte van Behçet, een ziekte die veel voorkomt in het Verre en het Midden-Oosten en die vaak blindheid tot gevolg heeft. Zij heeft het eerste uitgebreide familie-onderzoek naar deze ziekte verricht om samenhang op het spoor te komen tussen kenmerken van de ziekte en die van het immuunsysteem en de erfelijke aanleg van de patiënten.

Levensloop

Marcella Anne Chamberlain werd op 30-11-1937 geboren. Van 1956 tot 1962 studeerde zij geneeskunde te London. Zij is part-time werkzaam op de afdeling reumatologie van The General Infirmary te Leeds waar zij zich bezighoudt met revalidatiepatiënten en is onder meer docent bij de universiteit van Leeds.

Symposium

Ter gelegenheid van de toekenning van de Peter Debyeprijs en de komst van mevrouw Chamberlain naar de Rijksuniversiteit Limburg wordt er op 13 januari 1984 's ochtends en aan het begin van de middag in de universiteit een symposium gehouden over revalidatievraagstukken. De winnares van de prijs zal daar een lezing houden evenals drie andere wetenschappers: dr. J.A. Schuerman, dr. M. Soede en dr. K. Pons.

**Dienst Voorlichting
Janneke Leunissen-Rooseboom**

Zeker 200 belangstellenden hebben op 7 en 8 december de Balintdemonstratie op Randwijk bijgewoond. Organisator Vic Dubois van Huisartsgeneeskunde was dan ook erg enthousiast. Met name het groepswerk verliep volgens hem erg goed. Ook de studenten waren zeer positief: „Het lijkt wel wat op het RL-systeem,” zo was een veelvuldig gehoorde opmerking in verband met de methode-Balint, die werd gedemonstreerd door mevrouw Balint en de Zwitserse prof. Luban-Plozza.

De Humburger

Komt in de beste families voor.

Nieuws uit ons dorp

Irene aanvaardt kroondocentschap

Een prinses!

„Welkom in ons midden, koninklijke hoogheid!” Zo luidde kort en treffend het gelukstelegram dat de voorzitter van het College van Bestuur, drs. van de Biggelaar, gisteren verstuurde, onmiddellijk nadat bekend was geworden dat niemand minder dan Prinses Irene per 1 februari 1984 ons hooglerarencorps komt versterken.

„Het was wel even zoeken, maar uiteindelijk hebben wij een geschikte leerstoel voor de zus van onze vorstin kunnen vinden”, licht drs. van de Biggelaar met gepaste trots toe. „Dankzij haar schrijvende ervaringen met haar vader, haar man en haar zwager – niet Pieter, maar Claus bedoel ik – heeft Irene een diep doorvoelde kijk op interrelationele problematiek. Op dat terrein bestaat zowel in de medische als in de Algemene Faculteit een aanzienlijke leemte, zo heeft mevrouw Bremer mij onlangs nog in een fijn gesprek verzekerd. Ik geef toe dat het een beetje een duur woord is, maar wij wilden de leerstoel aanduiden als Interrelationele Psychosomatiek. Greep wilde er natuurlijk weer niet aan en Hemker was in alle staten, maar ik heb

de zaak keihard doorgezet, tot bij de minister toe. Bovendien, en dat is het allerbelangrijkste bij deze benoeming, zal er van de prinses een onschatbare wervende kracht uitgaan, die zelfs de Dienst Voorlichting in één klap overbodig maakt. Op die manier kan de heer Offermans zich meer gaan bezighouden met het vervaardigen van artikelenseries over de ingewikkelde problematiek waar het college dagelijks mee moet worstelen”.

Uit vreugde over de benoeming van prinses Irene geeft frituur 'Rika' tussen Kerst en Nieuwjaar een korting van 10% op alle gefrituurde artikelen. Frisdranken, suikerwaren en andere artikelen blijven aan dezelfde lage prijs als gewoonlijk verkrijgbaar.

Rijkswacht Guido Gezelle (42) uit Smeermaas kon zijn ogen niet geloven toen hij een doos met een in stukken gesneden landgenoot aantrof in de kofferbak van D.'s auto. Een beroep op het belang van de wetenschap mocht D. niet baten. In een kerker van het Hasseltse gevang wacht hij zijn vonnis af.

Ook levendige handel in losse ledematen: benen favoriet

Lijkenpikkers tegen de lamp

In een snelle, gecoördineerde actie heeft de Universitaire Opsporingsdienst (UOD) in samenwerking met Belgische Rijkswacht en Nederlandse Rijkspolitie afgelopen zondagnacht een grootscheepse lijkenpikkersbende opgerold, die in België opgegraven verse lijken via de toch strengbewaakte grensovergang Smeermaas Nederland binnensmokkelde, met als eindbestemming de Nederlandse universitaire snijzalen. Grootste afnemer: de capaciteitsgroep Anatomie/Embryologie van de Rijksuniversiteit Limburg. Er zijn verscheidene prominenten in hechtenis genomen: Prof. Dr. Ko G., Prof. Dr. J.D., voorzitter van genoemde capgroep, en de arts Jaap van der W., eveneens daar werkzaam.

De hoogleraar van de capaciteitsgroep, D., houdt volgens zijn advocaat vol van niets te weten. „Over mijn lijk”! schijnt hij groepen te hebben tegen een opsporingsambtenaar van de UOD, toen deze hem maande in de overvalwagen te stappen. Dit lijkt ons een alleszins duidelijke aanwijzing dat D. toch tot één van de hoofdverdachten gerekend mag worden. Ook de verklaring van een houthandel in de buurt van zijn residentie verklaart veel. Een mede-

werker daar: „Regelmatig kwam D. setjes van zes planken kopen, zogenaamd omdat hij een duivenhok aan het bouwen was. Nee, dat is geen zilver zaak!”

Rector magnificus Hemker verklaarde op een persconferentie: „De UOD denkt dat het hier gaat om enige honderden corpora. Het is vooralsnog een raadsel hoe men het heeft klaargespeeld om de lijken over de grens te krijgen; dode lichamen zijn tenslotte

niet zó handelbaar. En wat betreft de losse delen waarover melding is gemaakt: het klopt dat er in België de laatste maanden een verontrustend aantal hoofden is verloren, men spreekt over ten minste 300. Ook benen zijn ongelooflijk populair geweest, voornamelijk rechterbenen van vrouwen tussen de zestien en vijfendertig jaar. Dat zijn er ruim 420 geweest. Hoe dit alles heeft kunnen gebeuren is nog een raadsel: de politie zit op een dood spoor.”

OM HAAR CHEF TE BEHAGEN

De werkgroep „Etikette” van het „Seniorenconvent” gaat binnenkort een reeks handige brochures voor secretaresses en administratief medewerkers publiceren. De eerste in de reeks is de fraai uitgevoerde brochure „Om haar chef te behagen”. Op het oudere en geparfumeerde omslag van het werkje is een klein wit doosje geplakt met de in het BMC ontwikkelde „behaagpillen”. Met gepaste taal legt de brochure uit dat de pillen wonderen kunnen doen bij het streven naar gepaste omgangsvormen, vooral nu in deze tijd de baantjes niet meer voor het grijpen zijn.

„...er is daartoe niets beters voor de secretaresse te doen dan een bewijs te geven van gelijkheid van karakter, nederig te zijn, geduld te hebben en vooral veel zorg voor zichzelf, voor haar voorkomen te dragen. Ongelukkig is het voor velen heel moeilijk die uitmuntende gedragslijn te volgen. Velen toch zijn onderhevig aan bloedarmoede, die haar bleek maakt, hare houding verslapt, haar doet lijden en haar veroudert. De behaagpillen verrijken het bloed, geven eetlust, krachten, een goede spijsvertering en bren-

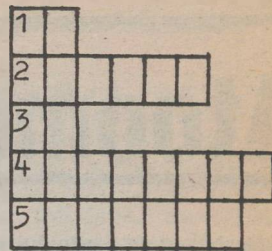
gen regelmaat in de fijngevoelige functies van de vrouw.” Dames die interesse hebben kunnen de brochure gratis afhalen tijdens de vergaderingen van het seniorenconvent in het Kruithuis. Als bijsluiter bevat de brochure ook nog een handige checklist met at-

tente wenken voor de omgang met oudere chefs en een antwoordkaart voor deelname aan de secretaresse-miss-verkiezing die zal plaatsvinden in het kader van de Dies Natalis tijdens het avondfeest. De winnares van de wedstrijd wordt secretaresse van Leo Vroman.

Anita, secretaresse bij de capaciteitsgroep Psychosomatiek toont hier haar bontjas van naturel gevederde shadow-voos, een kerstgeschenk van de voorzitter van de groep. Typen kan Anita ook!

Puzzelhoekje

1. Burgerlijke Dingen (afkorting)
2. Niet Karate Koentje. Misschien zijn broer?
3. Voornaam van N₂O
4. Niet Bovendom
5. Avondportier, bijna-doctoor, en bijna-Mimi

Bij oplossing van dit puzzeltje leest u in de eerste kolom verticaal iets dat veel op de RL voorkomt.

Oplossing:

Kortom: Chaos
Scholte
Onderwijs
Ad
Hemker
CZ

LIEVE MIMI

Ik weet als ex-patiënte van Annadal maar al te goed hoezeer iemand kan lijden als zijn of haar gezondheid niet meer is wat hij behoort te zijn: het grootste goed in dit leven. Ik weet ook wat het betekent als een medemens mij in die situatie tegemoet treedt met een troostend woord, een arm om de schouder of zelfs maar een eenvoudige groet.

Helaas is er iemand tot wie ik mij niet zo direct kan richten, terwijl zijn lijden mij onnoemelijk pijn doet. Dat is prins Claus. Wilt U zo vriendelijk zijn het volgende gedicht in Uw blad op te nemen en het aan hem toe te zenden? Misschien kan ik er op die wijze aan bijdragen dat hij spoedig weerkeert in de schoot van het volk dat hem zo lief is.

Uw volk een vriend (titel)

Droevig staat hij daar
Eens zo trots als adelaar
Verloren in dit vreemde land

Wat is er met U aan de hand?

Ken toch ons smartlijk voelen

Nachten liggen wij te woelen

Hoor ons toch aan En laat Uwe zorgen gaan

Het volk heeft U in zijn hart gesloten

Waarom nog langer traan vergoten?

Kom terug, o prins-gemaal

Wij houden van U, allemaal.

Zr. Esmeralda

Atoomdroom in vervulling

Na langdurige onderhandelingen, die in het diepste geheim tussen universiteit en rijksoverheid hebben plaatsgevonden, heeft de RL van minister Deetman toestemming gekregen tot instelling van een leerstoel in de stralingsziekten. Op korte termijn zal met de bouw van een kleine snelle kweekreactor begonnen worden, nodig voor het noodzakelijke onderzoek op dit gebied.

De Rijksuniversiteit Limburg zal binnen vijf jaar kunnen beschikken over een eigen kernreactor. Dit zal dan de zesde in Nederland worden. Naast de bekende kerncentrales van Borssele en Dodewaard heeft wetenschappelijk Nederland namelijk al de beschikking over kernreactoren in Wageningen, waar het ITAL (Instituut voor Toegepaste Atoomstraling in de Landbouw) een kleine plutoniumreactor bezit, Delft, Groningen en de welbekende onderzoeksreactor in het Noordhollandse Petten. De dekaan van de medische faculteit, prof.dr. J. Greep over de vraag waarom Maastricht de zesde reactor nodig heeft: „Natuurlijk kan je de vraag stellen of de instelling de beschikking moet hebben over een eigen reactor. De minister is duidelijk van mening geweest dat dit wel het geval moest zijn, en wij zijn erg verheugd dat wij de gelukkigen zijn geworden. Je moet weten dat het een vreselijke race is geweest. Nijmegen dreigde roet in het

eten te gooien; men meende daar meer aanspraak te kunnen maken op een eigen hoogleraar in de stralingsziekten, Mmdat Nijmegen in de driehoek Dodewaard-Kalkar-Ruhrcentrale, met drie reactoren ligt. Maar zoals misschien bekend is, kan Nijmegen gebruik maken van de ITAL-reactor, en uiteindelijk is de leerstoel plus reactor Maastricht gegund.”

Is dit nu niet geheel in tegenspraak met de gedachte aan een eerste lijnsfaculteit van de minister?

„Nee, zeer zeker niet. Je moet het zo zien: met het oog op de plaatsing van de nieuwe kruisraketten in Europa, en de ongetwijfelde reactie van de Russen daarop, lijkt een grondige kennis van stralingsziekten in die eerste lijn uitermate essentieel. Die hoogleraar zal met zijn staf dan ook zeer eerstelijnsgericht moeten zijn. We streven ook naar een sterke, evenwichtige uitbouw van ons AV-materiaal. We hebben al een

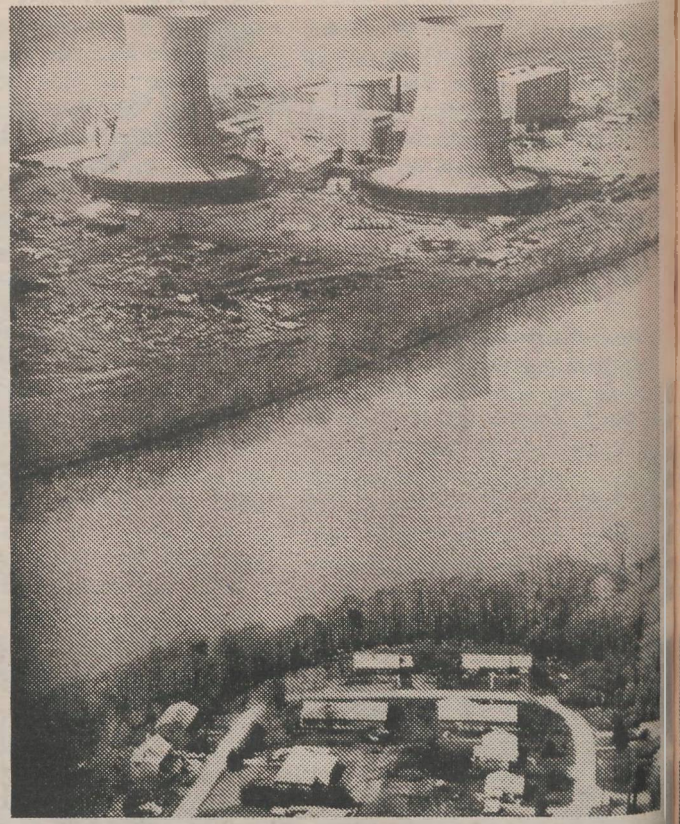
stel fantastische films van Japan, uit augustus 1945, maar ik denk dat we vooral ook moeten streven naar recenter materiaal. Bikini, al die eilanden, die hebben ons nog heel wat te bieden. We hebben overigens al een uitermate kundig man op dat gebied op het oog om dat hoogleraarschap op zich te nemen. De Japanner Nagaokishi, die ik van het Network uit Tokio ken, schijnt wel belangstelling te hebben. Die man is echt heel goed thuis in het vakgebied der stralingsziekten”.

Niet iedereen is even enthousiast over de plannen van minister en universiteitsraad. De studentenfractie van de universiteitsraad zegt buitengewoon onaangenaam verast te zijn. Richard Starman: „Het feit dat deze instelling een dergelijke voorziening krijgt, nota bene vericht op de eerste lijn!, is een overduidelijke politieke stellingname met betrekking tot de plaatsing van kernwapens in Europa. Het impliceert namelijk dat men rekening houdt met de mogelijkheid van een kernoorlog in Europa en Nederland. Nu denk ik niet dat je mag zeggen dat de aandacht voor stralingsziekten niet aanwezig mag zijn binnen een wetenschappelijke instelling, maar om het op zo'n toch vrij botte wijze te brengen, dat gaat ons toch wel iets te ver!”

Woorden van gelijke strekking beluisteren we bij Wim Witkam, lid van de Nederlandse Vereniging van Medisch Polemologen, en werkzaam bij de capaciteitsgroep Anatomie/Embryologie:

„Wij hebben altijd gezegd dat de gevolgen van een kernoorlog, vooral op het gebied van de gezondheid en gezondheidszorg, desastreus zijn. Het enige wat je na zo'n ramp kan doen is op gigantische schaal pijnstillers en antibiotica toedienen. En afgezien van een, in zo'n geval, nijpend tekort aan mankracht is praktisch iedereen doodeenvoudig gedwongen te krepere. En nu de instelling van die leerstoel der stralingsziekten met die kernreactor erbij... ik vind dat geen fris zaakje. Er wordt op die manier een alibi gezocht - en gevonden! - om te bewijzen dat een kernoorlog te overleven is. Zo van 'Wat zeur je nou over een catastrofale ramp? In Maastricht hebben ze toch al alle deskundigheid om dat tegen te gaan?!' Ik vind dat helemaal catastrofaal, die alibifunctie van zo'n leerstoel. Een zoethoudertje, ja.”

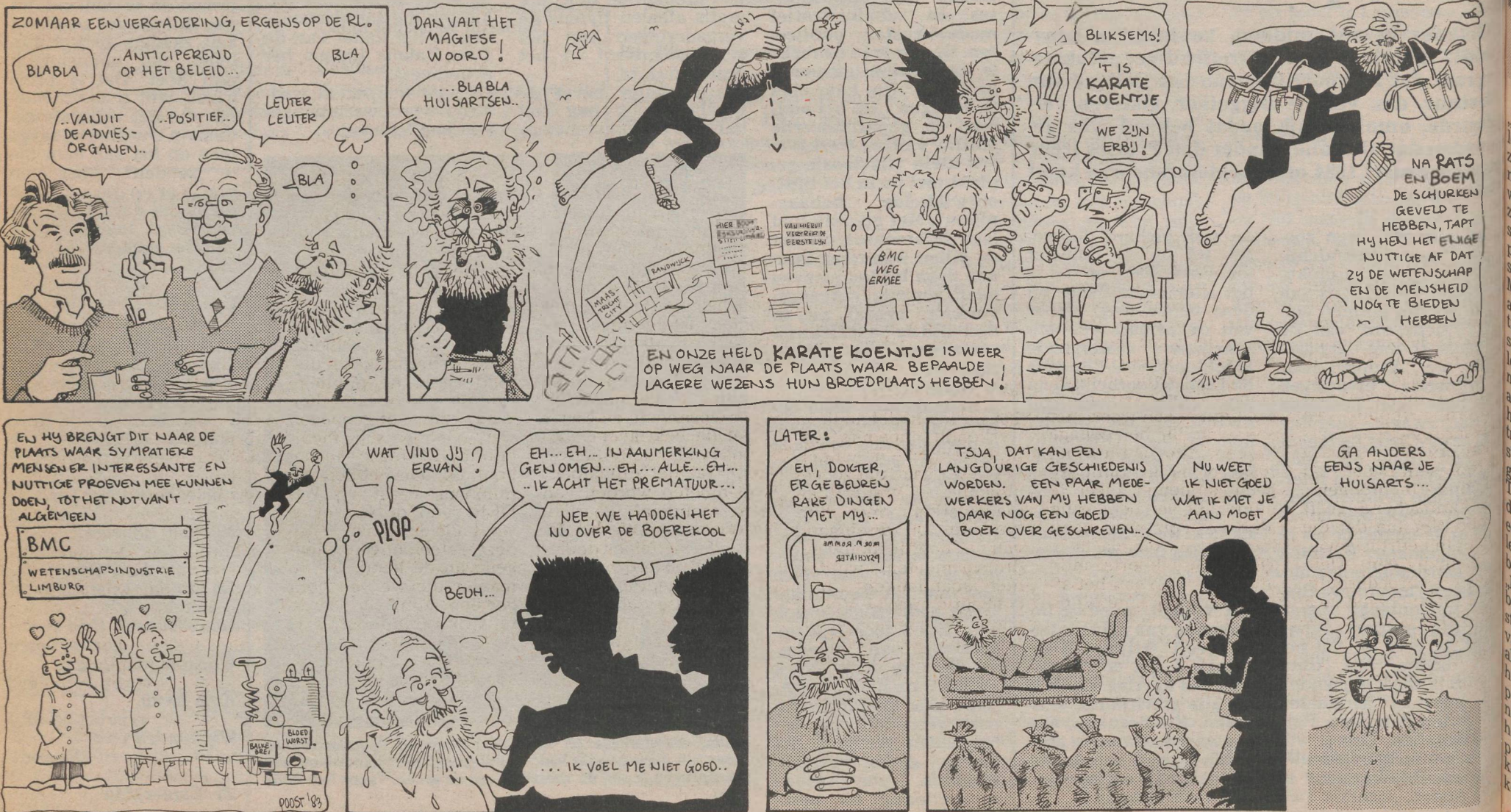
De fractie VAOM (Volwaardig Academisch Onderwijs Maastricht) uit de universiteitsraad is, samen met haar zusterclub NSV-RL (Nieuwe Studenten Vertegenwoordiging voor RL-studenten), minder negatief. Student

Op deze fotomontage is goed te zien waar straks de universiteitscentrale op Randwijk zal verrijzen. Op de voorgrond de camping van Heugem, die mag blijven.

Raymond Smeets van de NSV-RL, bijgestaan door farmacoloog Struyker Boudier (fractie-VAOM): „Natuurlijk zitten er nog wel wat haakjes en oogjes aan deze kwestie, maar ik denk dat het gehele plan toch vrijwel ongeschonden door de Universiteitsraad zal komen. En denk je eens in, wat een fantastisch internationaal prestige onze instelling op deze manier kan opbouwen. De hele wereld zal in opperste verbazing haar ogen richten op de Rijksuniversiteit Limburg, waar in de eerste lijn stralingsziekten

de grootst mogelijke prioriteit hebben. Nee, ik denk dat we erg opgetogen mogen zijn, dat wij dit alles in de wacht hebben mogen slepen.” En tot slot mr. R.B. van den Biggelaar, voorzitter van het College van Bestuur: „Ik denk dat er hier heel snel drie standbeelden bij moeten komen. Ik dacht zo aan Albert Einstein, grootvader van de A-bom, aan Oppenheimer, de wetenschappelijke vader van de bom, en aan een levensgroot beeld van de Enola Gay, het vliegtuig waar het allemaal mee begonnen is.”

Rob zal hand van paus kussen

„De mooiste lente van mijn leven”

De spanning binnen de bestuurstop van de RUL is omgetoverd in een heilig vuur van eendracht en enthousiasme nu het Vaticaan officieel „ja” heeft gezegd. Paus Johannes Paulus II zal in het voorjaar 1985 een bezoek brengen aan de RUL om Nederlands jongste universiteit tijdens een religieuze manifestatie officieel in te wijden en rooms-katholiek te verklaren. Hoogtepunt van de plechtigheid is ongetwijfeld de handkus die de paus in ontvangst mag nemen uit de mond van drs. Van de Biggelaar, waardoor de RUL weer in de wereldbelangstelling staat.

redde het wel, desnoods zal ik het R.I.B. passeren of iets huren in de schatkamer van de Servas”.

Enthousiast

Iedereen is even enthousiast bij de RUL over het aanstaande pausbezoek. De studenten die inder tijd actie voerden voor de komst van het academisch ziekenhuis onder het motto „Höb geer al gesjreve”, hebben aangekondigd zich ook voor de komst van de paus in te zetten. „Zeet geer al geduip” is de slogan waarmee zij niet-katholieke medewerkers en studenten willen gaan aansporen om zich nog voor de vrome lente te bekeren zodat zij gereed zijn voor het ontvangen van het Heilig Sacrament van het Doopsel.

Dat de RUL werk maakt van het bezoek mag ook vooral blijken uit het feit dat het managementteam (aangevuld met Prof. Sporken) is ingezet om een organisatorische infrastructuur uit te werken voor een „feest der automatisering”, zoals drs. Vermeegen het zo treffend noemt. „Wij werken samen met Sporken aan een ethisch verantwoord voor-programmeringssysteem voor medewerkers en studenten zodat iedereen automatisch als een front achter het gebeuren gaat staan, als u begrijpt waar ik naar toe wil, maar daarover laten wij de dienst Voorlichting nog een geloofwaardig brochure maken”.

Wanklanken?

Tot nu toe hebben alleen werkende moeders geprotesteerd. Zij vinden het te ver gaan dat zoveel mogelijk vrouwelijke medewerkers met hun kinderen bij de ingang van het hoofdgebouw gedropt moeten worden met spandoeken „anti-conceptie nee”. Vooral tegen deze passage uit het draaiboek verzet zich de actiegroep „Vrouwen tegen pedofilie”, een groep die door Hoekstra van PZ „Dwaze RUL-moeders” wordt genoemd. „Ik heb niets tegen emancipatie”, aldus Hoekstra, „maar als het het personeel van tegen-

woordig nog teveel is om hun kinderen mee te nemen als wij dat willen, dan wordt het hoog tijd voor een ander beleid ten aanzien van vrouwen met kinderen. Ja, zo'n peuter-crèchezaal, dat willen ze wel”.

Stallen

Het bruist van de suggesties binnen de RUL om tot in de details alles perfect te regelen. Zo heeft drs. Van den Boomgaard van de afdeling proefdiereen spontaan aangeboden om de paus rond te leiden door de stallen. Hij is van plan om voor het BMC een soort levende kerstdierenstal op te bouwen met uitsluitend heilige koeien en snuivende ossen en ezels. Verder wil hij een soort bijbelse oude ambachtenmarkt opzetten om, zelf verkleed als Mozes, het barbaars bijbels slachten van een schaap te laten herleven. Ook uit de pseudo linkse hoek reageert men positief. Zo heeft drs. Reiners van het

Studium Generale aangekondigd nu eens een programma over te nemen van de Katholie Universiteit Nijmegen over „Sexualiteit binnen de hoeksteen van de maatschappij”.

Heilig

Als neusje van de zalm heeft drs. Hemker de Heilige Vader schriftelijk verzocht om bij zijn bezoek aan de RUL zijn vriend en dichter Leo Vroman heilig te verklaren en hem een heilige leerstoel aan te bieden op het terrein van „Al wat groeit en bloeit”. Volgens Hemker kan Liberal Art zo uitgroeien tot „De ark van Vroman”, een soort allesomvattende wetenschap waardoor Maastricht niet alleen een tweede Rome kan worden, maar ook een tweede Poena”, aldus de rector.

De gelukkigste man bij de RUL is Rob van den Biggelaar: „Eindelijk ben ik Sjeng Kreemers eens een slag voor geweest. Ik

weet dat hij maar al te graag de paus in het provinciehuis wilde hebben om hem voor het karretje van de SROL, het vliegveld, het MEC, de kabel en het mineraalwater te spannen. Maar deze keer ben ik hem voor geweest. Ik zal er als RULtopman in de toekomst alles doorheen kunnen jassen bij mijn vrienden in Den Haag omdat ik toevallig in de kranten en op het journaal de hand kus van de paus en niet hij. En wie weet: met die goodwill ga ik over een tijdje op Sjeng zijn stoel zitten. Inderdaad, voorjaar 1985 wordt de mooiste lente van mijn leven en let op mijn woorden, voordat het zomer is zit ik op het provinciehuis. Je komt me maar eens een keer wat vragen stellen voor je krant.”

Gisteren is bekend geworden dat de Paus in de kapel van de RUL een speciale universitaire zegen zal geven: de zogenaamde UNI et ORBI (voor universiteit en de rest van de wereld, red.)

Brengt het Vaticaan redding voor de RUL? Leider kein WIDER

In een stampvolle rokerige vergaderkamer, de F-side vol met swingende, vervaarlijk uitzierende WP-ers, moest de voorzitter van het College van Bestuur, drs. van de Biggelaar, zich verantwoord tegenover een ziedende Universiteitsraad wegens het falen in de zaak-WIDER. Die raad die nu eindelijk eens de rijen gesloten hield, had deze avond een makkie aan het College.

Van de Biggelaar verhaalde van zijn Japanse avontuur, zijn ogen bijeengeknepen van irritatie over de lastige vragen uit de raad. Zijn medecollegeleden hielden niet zonder leedvermaak de kiezen op elkaar: Hemker was verdiept in het schrijven van een stukje venijn, vermoedelijk voor Observant, en Lagas bleef de hele avond stoticijs voor zich uit kijken. Wat het fundament had moeten worden van een mondiaal georiënteerde economische faculteit, ging teloor door naar gefluisterd wordt - liederlijk gedrag van de Nederlandse delegatie in Japan. Voor van de Biggelaar is het onbegrijpelijk dat de missie mislukt is. „Sjeng en ik dachten dat de zaak binnen was. Nimmer konden wij bevroeden dat de Finnen gingen winnen”. Deze grove taxatiefout nam de raad hem allerminst in dank af. De studentenfr-

actie diende een motie van verontwaardiging in, dat men nog niet had kunnen vertalen op de provinciale tolkenopleiding. Maar het was toch genoeg om van de Biggelaar in het stof te laten bijten. Hij erkende volmondig dat tijdens een bezichtiging van de mogelijke huisvesting in de Bouillonstraat de ondoorgrondelijke blikken van de Japanners geheel verkeerd had beoordeeld als 'enthousiast'. De U-raad had er zichtbaar lol aan de voorzitter van het college zo te zien zwellen en er weerklonk zelfs gehooien toen hij verzuchtte: „Het volk fluit mij uit, maar thuis juich ik mijzelf toe”. De bouwdekaan van de economische faculteit, drs. Albeda, maakte heftig gesticulerend vanaf de publieke tribune kenbaar hoe groot zijn ongenoegen was. „De medische faculteit krijgt zomaar een ziekenhuis, dan hebben wij minstens recht op WIDER! Van de Biggelaar wees alle eisen om de onderste steen boven te leggen van de hand. Op de manier die we van hem gewend zijn verklaarde hij: „Onwetendheid baart rust, de enige ongelukkigen zijn de wetenden. Tegen dit droeve lot moeten wij ons wapenen met de grootste kloekhartigheid. Hij beloofde meer tijd te zullen besteden aan het wel en wee van de economische faculteit en aan het ophalen van zijn

Tijdens de raadsvergadering werd drs. van de Biggelaar met de narrekap en narrestaf 'onderscheiden' wegens het 'verknallen' van het WIDER-instituut. Er zat niets anders voor hem op dan zuur lachend deze 'huldeblj' in ontvangst te nemen.

gymnasium-Engels. Zijn gymnasiale kennis zou hem ook van pas komen als het college erin slaagt een Vaticaans instituut naar Maastricht te halen, dat zich toelegt op wetenschappelijke studie van het beleggen van collectegelden. Dankzij de ene broer van de Radboudstichting en de andere broer van het pausbezoek, zal dat waarachtig wel lukken, verklaarde van de Biggelaar onder hoogelach van de raad. Een raadslid merkte zelfs snedig op dat de universiteit dan maar beter in het Gouvernement kon trekken zodat het oude Jezuïetenklooster waar ze nu in zit, weer vrijkomt voor de paters en de nonnen.

„Dit wordt de mooiste lente van mijn leven”, zegt Rob, „want het is niet alleen die handkus, want het draaiboek voorziet ook nog in het was- en van de voeten van de paus door mijn persoons- tje in de abdij van Mamelis aan de vooravond van de slotplechtigheid. Ik heb al een afspraak met het Skillslab lopen, waar Pie Bartholomeus mij medisch verantwoord mond- en handvaardigheden zal trainen om dit geweldig stuk representatie tot een goed einde te brengen”. Trots glimlachend geeft de voorzitter toe dat die eer hem te beurt is gevallen dankzij een klein broederhulp. „Mijn broertje regelt zo'n beetje alles binnen die stichting die het bezoek van de paus sponsort en als tegenprestatie voor het feit dat ik hier een potje gevonden heb binnen de extra honorering, heeft hij geritseld dat de paus van mij een zoen krijgt. Nou ja, het is bekend, ik doe alles om de

Karate Koentje's kerstcadeau

Die hitlijst uit de N.R.C. stelde natuurlijk niets voor. Zo hadden ze vergeten om ook eens in de Social Science Index te kijken, waardoor er geen gedragswetenschapper op die lijst voorkwam. En Zwaal hadden ze helemaal vergeten. En dan het idee om alleen maar hoogleraren te noemen. Verder is er nog allerlei kritiek geweest natuurlijk en die blijft. Nu blijkt één van onze researchtoubibs het ook voor onze instelling uitgezocht te hebben. Licht al een half jaar in zijn kast. Reken maar op Karate Koentje om dat te pakken te krijgen! Gepromoveerde medewerkers mochten meedoen en met de Social Science Index werd ook rekening gehouden. De overige fouten blijven natuurlijk: hoe langer je bezig bent, hoe meer kans om geciteerd te worden enz. enz. Maar vooruit, hier zijn de data:

1 Cardiologie	277
2 Biochemie en Klinische Chemie	171
3 Inwendige Geneeskunde	74
4 Fysiologie	61
5 Farmacologie	55
6 Genetica/Celbiologie	37
7 Gezondheids- theek en Wijsbe- geerte	30
8 Humane Biologie	27
9 Pathologie	21
10 Immunologie	17
11 Medische Sociologie	16

12 Algemene Heelkunde	15
13 Klinische Neurofysiologie	13
De volgende groepen (alfabetisch) kregen een score tussen 5 en 10:	
Anatomie, Biofysica, K.N.O., Microbiologie, Obstetrie/Gynaecologie.	
Individuele scores boven de 50:	
1.H.J.J. Wellens	1107
2.R.F.A. Zwaal	527
3.H.C. Hemker	336
4.H.A.J. Struyker Boudier	252

5.G. Hornstra	243
6.J.P. van Hooff	216
7.F.I.M. Bonke	180
8.J. Rosing	176
9.R.S. Reneman	130
10.G. van Diejen	112
11.C. Vermeer	96
12.M.A. Alessie	89
13.P.J. Thung	78
14.K.H. Rahn	76
15.G. van der Vusse	73
16.G. Saenger	71
17.J.A. Flendrig	67
18.P.B. Soeters	63

KARATE KOENTJE

Een nieuwe dag

Nico de Wit opende met moeite een oog, alsof zijn wimpers aan elkaar geplakt zaten. Met tegenzin liet hij de beelden uit zijn omgeving op hem inwerken. Het vage schijnsel van het raam deed hem beseffen dat het ochtend begon te worden en dat het tijd werd om op te staan. De automatische klok had zijn bewegingen gedetecteerd en begon gehoorzaam elke minuut de juiste tijd op te dreunen. De gladgestreken fraaie synthetische stem ten spijt, begon dat ding hem na enige minuten al te irriteren. Hij werkte zich uit bed en drukte op het knopje om de stem af te zetten. De koffieautomaat die hij de vorige avond had ingesteld was al bezig koffie te zetten, en de geur deed zijn humeur een beetje verbeteren. Snel stapte hij onder de thermostatische douche en tikte zijn keuzeprogramma voor vanochtend in: twee minuten heet, een minuut warm met shampoo, twee minuten afwisselend koud en warm en daarna warme lucht. Toen hij aangekleed was,

had de magnetronoven zijn ontbijt opgewarmd, dat hij snel naar binnen werkte. Hij had niet veel tijd, want de computer-prikklok op het Bio Medisch Centrum was zeer meedogenloos. Elke overschrijding van het tijdstip waarop hij officieel moest beginnen werd doorberekend in zijn salaris, dat onlangs toch al een paar procent was gereduceerd, omdat er zo nodig bezuinigd moest worden. Hij pakte zijn draagbare terminal waarop hij gisteravond nog wat had zitten werken, en verliet zijn appartement aan de rand van de stad. Hij kon als hij ging lopen binnen tien minuten op het BMC zijn, maar door de toenemende luchtverontreiniging was dat bepaald geen pretje. Hij besloot zijn elektrocar te nemen die tenminste een eigen luchtvoorziening had. De automaat bij de ingang van de parkeergarage registreerde wie hij was en liet het hek opzij schuiven. Met zijn magnetische pasje opende hij de deur van zijn voertuig en schoof de nauwe

ruimte in. Toen hij de parkeergarage verliet keek het oog van de t.v.-camera hem onbewogen aan. Hij wist dat op hetzelfde moment een detectielus onder het beton van de uitrit vaststelde wie hoe laat de parkeergarage verliet, en terwijl hij de korte afstand naar het BMC reed realiseerde hij zich dat zijn leven eigenlijk van minuut tot minuut werd bijgehouden. Het idee verontrustte hem een beetje maar zijn analytische geest zette die gedachte al snel opzij. Het was immers voor je eigen bestwil. Bij zijn werk aangekomen parkeerde hij zijn elektrocar in het voor hem gereserveerde vak en dook de eerste de beste overdekte gang in. Bij de ingang van het gebouw moest hij zijn pasje tonen en vergeleek een camera met een patroonherkennings-systeem zijn gezicht met een in het geheugen opgeslagen beeld. Het gebeurde wel eens dat als je als je bijvoorbeeld zwaar verkouden was of als je een blauw oog had, dat je niet herkend werd. Er begon dan onmiddellijk een

NUG'S NIEUWSTE: SEX

Om de ontdekking van een gloednieuwe alternatieve geneeswijze enige luister bij te zetten organiseert de Vereniging Libertijn, in samenwerking met het RL-onderwijsproject Niet-Universitaire Geneeswijzen (NUG) op 31 december in de aula een speciale avond waarbij de SEX (Sociaal Exalterende Xenomanie) centraal zal staan. Dat SEX inderdaad goed is voor geest, lijf en leden, zal gedemonstreerd worden door de dames Paërl (uitvindster van de SEX), Grewel, Dessaur en mr. R.B. van den Biggelaar, allen door hun specifieke kwaliteiten goed thuis op dit gebied. Glunderend zit Egbert van Wijk, stafid van NUG en Libertijn, naast de uitvindster van de Sociaal Exalterende Xenomanie, Betty Paërl, wetenschappelijk medewerkster bij de Universiteit van Amsterdam. Zij heeft na jarenlang experimenteren de SEX tot grote perfectie gebracht, en is blij dat haar ideeën nu door de NUG tot grotere bekendheid worden gebracht. Paërl, zelf voormalig transsexueel, en momenteel praktiserend sado-masochiste en bisexueel, zegt over SEX: „Het is heerlijk om van alles uit te proberen, alle mogelijke variaties, pervertiteiten, standjes etcetera. Dat mag je met recht exalterende xenomanie – de tot grote vervoering brengende drang naar het nieuwe – noemen, nietwaar? En dat sociale, wel, je partners beleven ook de grootst mogelijke vreugde, dat begrijp je,

tenminste, als je het goed doet. En uiteindelijk ben ik tot de conclusie gekomen dat dit je gezond maakt en houdt!” „Ja”, meent ook Van Wijk, „Het mooie is ook dat andere vormen van alternatieve geneeswijzen uitstekend gecombineerd kunnen worden met SEX. Ik noem bijvoorbeeld de Iriscopie: is het niet prachtig dat je elkaar tijdens het beoefenen van SEX in de ogen kan kijken? En dan de

Bach-therapie: 'n bloemetje brengt je al helemaal in de stemming. Een combinatie acupunctuur en sado-masochisme is natuurlijk helemaal ideaal!”

Wat gaat er op 31 december gebeuren? Paërl: „Ik hoop dat Grewel, Dessaur, Van den Biggelaar en ik zich niet alleen over SEX als therapie buigen, maar ook over elkaar. Dat lijkt me héél lekker...”

Verdenking in richting universiteit

Wie zette die kraak en waarom?

Uit niet-officiële bron hebben wij vernomen dat de politie enkele mogelijke verdachten op het spoor is van de spectaculaire inbraak bij de Nederlandse Middenstands Bank afgelopen dinsdag. De woordvoerder van de politie wilde geen namen vrijgeven, maar er zijn aanwijzingen dat prof. C. Hemker wel eens tot deze verdachten zou kunnen behoren. Het is namelijk niet uitgesloten dat Hemker bij deze bank een rekening zou kunnen hebben, en dat de kraak is uitgevoerd met als doel het laten verdwijnen van mogelijk verdacht bewijsmateriaal. Bovendien schijnt de heer Hemker enkele dagen voor de inbraak in de omgeving van de bank gesignaleerd te zijn, waar hij onder het mom van het doen van Sint Nicolaas inkopen de situatie rondom de bank zou hebben verkend.

rode lamp te flinkeren met de waarschuwing dat er een lasergeweer op je gericht stond en dat een „levende” bewaker” je zou komen identificeren. Dat „levende” had hij altijd nogal cynisch gevonden, alsof een machine niet ook een leven leidde. Deze keer waren er geen problemen en hij wist dat de centrale computer, in de wandelgangen Diva genoemd, had vastgesteld dat hij om precies 8 uur 23 het BMC was binnengekomen. Hij liep de doolhof van gangen door naar zijn laboratorium en keek of zijn medewerkers al gearriveerd waren. Zijn duurproef die de nacht gewoon had doorgedraaid leek er goed uit te zien. Ook dergelijke experimenten werden voortdurend door de computer bewaakt en de kans dat er ooit iets fout zou gaan was eigenlijk verwaarloosbaar klein. Hij was bij nader inzien toch maar blij dat er zulke strenge veiligheidseisen voor het BMC golden, dat gaf je ten-

minste een veilig gevoel. Hij ging achter zijn beeldschermterminal zitten en begon aan de dagelijkse routineklussen die het grootste gedeelte van zijn werkzaamheden uitmaakten...

Dr. Moser bekeek het stapeltje registraties van de afgelopen dagen en staarde vervolgens weer naar de plexiglazen ruimte waar het deerniswekkende restant van een menselijk lichaam via tientallen slangen en kabels in leven werd gehouden. Een 144 punts elektrode was op het hoofd bevestigd en registreerde onophoudelijk de hersenactiviteit. Andere elektrodes gaven prikkels door aan het zenuwstelsel van de man, en op de belangrijkste plaatsen verbonden slangen en buizen het lichaam met omvangrijke apparatuur. Dr. Moser typte enkele vragen in en de antwoorden deden hem tevreden knikken. Hij richtte zich tot zijn metalen assistent die de routinewerkzaamheden

voor hem uitvoerde. „Vergens de laatste metingen de prognose redelijk gunstig. Er is mij alles aan gelegen om hem in leven te houden, omdat hij de laatste overledende is van de ramp op het Biomedisch Centrum enkele jaren geleden. Ik durf er mijn hand niet voor in het vuur te steken, maar ik zou zelfs durven beweren dat Nico nauwelijks weet wat hem overkomen is. Ik heb zelfs de indruk dat hij in zekere zin gelukkig is. We kunnen zijn belevingswereld niet veel meer uitbreiden, omdat we gewoon niet meer van hem weten. Maar ik vind dat hij niet mag klagen. Hij kan het zo nog jaren uithouden; hij mag van geluk spreken.” Hij draaide zich om teneinde het vertrek te verlaten. „Als er iets bijzonders is dan hoor ik het wel”, zei hij tegen zijn assistent. Hij haastte zich de deur door en vloekte toen zijn staart toch weer tussen de automatische schuifdeuren terecht kwam.

Is dit onze toekomst?

Bureau Onderwijs FdG

Aan alle studenten geneeskunde

Project Attitude-ontwikkeling zoekt Student-begeleiders

Dit studiejaar wordt een begin gemaakt met de invoering van het attitude-onderwijs. In blok 1.4. (FdG) worden de nieuwe 1e jaars attitude-groepen gestart. De projectgroep Attitude-ontwikkeling biedt aan ouderejaarsstudenten de mogelijkheid om als co-begeleider aan de 1e jaars groepen deel te nemen. Met ervaring als co-begeleider is het mogelijk in volgende studiejaeren zelfstandig een attitude-groep te begeleiden.

Eenige ervaring met het attitude-onderwijs of het gevolgd hebben van de cursus waardevolheidsverandering voor GVO-studenten lijkt ons gewenst. Voor verdere informatie (voorbereiding, tijdsinvestering, beloning enz.) en voor opgave kun je - graag zo snel mogelijk - terecht bij onderstaande personen: Liesbeth Meuwissen, Ravelijnstraat 39 Maastricht, tel. 473650, Reinout Graaff, Parallelweg 1F Maastricht, tel. 17979, Jan van Dalen, Skillslab, Randwyck, tel. 616100, toestel 293/251/252.

Aan alle tweedejaarsstudenten geneeskunde

Het literatuurboek behorend bij blok 2.4. „De Adolescent” is verkrijgbaar bij de verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (hal Hoofdgebouw). Bedoeld verkooppunt is geopend elke dinsdag en elke donderdag van 14.00-16.00 uur.

Aan alle derdejaarsstudenten geneeskunde

Het literatuurboek behorend bij blok 3.4. „Leefwijzen” is verkrijgbaar bij de verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (hal Hoofdgebouw). Bedoeld verkooppunt is geopend elke dinsdag en elke donderdag van 14.00-16.00 uur.

Algemene Faculteit

Opripping Faculteitsblad SGakel

Zoals u mogelijk al gehoord hebt, zijn er plannen om een blad op te richten voor de Algemene Faculteit. Dit blad, voorlopig „SGakel” genoemd, moet de informatie-uitwisseling binnende de A.F., en een discussieplatform bieden over vorm, inhoud, doel en toekomst van Sociale Gezondheidskunde c.q. Gezondheidswetenschappen. Het blad zou een bindend element vormen in de facultaire gemeenschap.

Concreet: SGakel wordt een gratis maandblad voor studenten en medewerkers van de A.F. met als inhoud maandelijks:

- Een hoofdartikel over een actueel thema binnen SG of de gezondheidszorg;

- Inhoudelijke discussie n.a.v. een hoofdartikel;

- Een ruime brievenrubriek waarin van alles aan de orde kan komen;

- Informatie uit de Faculteit, uit raden, vergaderingen, capgroepen en andere groepen die iets te melden hebben;

- Andere mogelijke items; symposiumverslagen, boekbesprekingen, maandagenda, cartoon, aktualiteiten, interview etc.

Vragen u nu om - liefst per omgaande - te reageren op deze plannen. Heeft u interesse in het „huisorgaan”, wilt u het graag ontvangen, of wilt u in de redactie, wilt u medewerker worden?

den? Of juist niet? Heeft u inhoudelijke kritiek, suggesties? Ziet u er niets in?

Schrijf uw gedachten s.v.p. op dit papier en stuur het, liefst per kerende interne post, naar **Initiatiefgroep SGakel, t.a.v. Peter Elderson, Algemene Faculteit, 2e jaars.**

Algemeen

Psychiatrisch Colloquium

Hiermede willen wij u uitnodigen voor een psychiatrisch colloquium in het Psycho-medisch Streekcentrum Vijverdal op **15 december 1983** om 20.00 uur in de **Medische Bibliotheek** (achter portiersloge).

Titel: De-institutionalisering in de psychiatrische zorg - beleidswensen en ontwikkelingen gepresenteerd door drs. M.J. Haveman, medewerker capaciteitsgroep Epidemiologie-/Leer der Gezondheidszorgvoorzieningen, Rijksuniversiteit Limburg. Vooraankondiging psychiatrische colloquia januari en februari 1984.

19 januari 1984: Psycho-sociale en culturele aspecten van de menopauze gepresenteerd door prof. dr. B. Maoz, hoogleraar Psychiatrie Beer-Sheba Universiteit, Israël, gastdocent Faculteit der Geneeskunde Maastricht, capaciteitsgroep klinische psychiatrie.

16 februari 1984: de functie van traditionele healers in Kenia en Tanzania binnen de geestelijke gezondheidszorg gepresenteerd door drs. A.J.W. Vrijlandt, directeur patiëntenzorg, Psycho-medisch Streekcentrum Vijverdal.

Informatie uitwisseling FISE

In de filmzaal van het Hoofdgebouw vindt op woensdag 16 januari een informatie-avond plaats voor uitwisseling van studenten in de Geneeskunde.

De avond begint om acht uur en wordt gehouden in het kader van de FISE, „Foundation International Student Exchange” in Maastricht.

Niet-Universitaire Geneeswijzen Activiteitenagenda

In het nieuwe kalenderjaar een nieuw N.U.G.-blok en wel Homoeopathie. Niet zonder betekenis deze geneeswijze, zelfs het parlement vindt het zinnig dat aan de medische faculteiten meer aandacht wordt besteed aan deze geneeswijze, om zodoende een brug te slaan tussen de allipathie en de 'alternatieve' geneeswijzen.

Iedereen van binnen de universiteit kan deelnemen aan dit blok. Even een telefoontje naar sein 13 of een briefje naar N.U.G., Randwyck, er staan trouwens inschrijfdopen in de kantine van Randwyck en de Kokokamer op het hoofdgebouw.

Dinsdag 3 januari om 15.00 uur in het auditorium op Randwyck is de blokopening. Het blokboek zal worden uitgereikt, de tutoren en inhoudsdeskundigen worden voorgesteld, de onderwijsgroepen worden ingedeeld en tevens de laatste mogelijkheid om in te schrijven.

Dinsdag 31 januari om 20.00 uur in de aula op het hoofdgebouw. De eerste lezing met als spreker Peter Guinée, klassiek homoeopaat te Maastricht, schrijver van het boek 'Eerste hulp met Homoeopathie'. Hij zal spreken over de oorspronkelijk vorm van homoeopathie, de klassieke homoeopathie. Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).

Activiteitenagenda Libertijn

Maandagavond, 20 februari, 20.00 uur in de aula: Lezing: Goetheanistische-fenomenologie als wetenschappelijke onderzoeksmethode. Spreker: Dick van Romunde. Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).

Maandagavond, 27 februari, 20.00 uur in de aula: Lezing: Goetheanistische-fenomenologie en haar toepassingen. Spreker: Dick van Romunde. Toegang: vrije bijdrage (richtbedrag f 3,-).

Er kunnen nog mensen meedoen in de studie-/werkgroep Antroposofische Voedingsleer. Het ligt in de bedoeling dat deze groep bij voldoende belangstelling in januari/februari van start gaat. Aanmelding: sein 75.

Aansluitend op de lezingencyclus Antroposofie & Geneeskunde zal er waarschijnlijk door Libertijn een lezing worden verzorgd onder de titel Antroposofische Voedingsleer.

In september zal dan een lezingencyclus van start gaan rond het thema Christelijk Geneeskunde.

Doordat er subsidie is toegezegd maar niet concreet is toegewezen en eindeloos vertraagd dreigt te worden zit Libertijn onverwachts in ernstige financiële problemen. Als u het bovenstaand mede-mogelijk wilt maken, kunt u een bijdrage geven of lid worden door een vrije bijdrage over te maken op Triodosbank 21.21.21.391 of postgiro 26.31.55 t.g.v. Libertijn, Maastricht.

Ontmoetingsdag Ouders van homoseksuele kinderen

Op zaterdag 14 januari a.s. zal er in Maastricht een ontmoetingsdag plaatsvinden in het gebouw van het COC.

Om 10.30 uur wordt iedereen verwacht bij de koffie waarna er groepsgesprekken plaatsvinden. Hierna is er een gezamenlijke lunch en ruimschoots tijd om met elkaar door te praten.

Om 13.30 uur wordt er voor de gezamenlijke groepen een thema aangesneden. Er komt een inleider om met ons te praten over seksuele opvoeding en sexualiteitsbeleving. Rond 16 uur is het afgelopen. Bij voldoende belangstelling zal het COC i.s.m. de werkgroep ouders dan in de loop van het jaar nog enkele thema-avonden organiseren. Opgaven voor 10 januari schriftelijk of telefonisch op het bovenstaand adres.

PAN-festival Wageningen 8-9-10 maart 1984

De stichting PAN is een landelijke organisatie die de Nederlandse studentenmuziekgezelschappen met elkaar verbindt. De voornaamste activiteit van de stichting is het jaarlijks organiseren van een muziekfestival.

De opzet van het festival is „projectmatig”. Projecten zijn er voor zowel beginnende als meer ervaren musici. De onderverdeling in hoofd- en nevenprojecten is als volgt bedoeld: Je kunt maar aan één hoofdproject meedoen; daar heb je het grootste deel van het festival mee bezig. Je kunt wel aan meerdere nevenprojecten meedoen.

De kosten voor de deelnemers zijn f 75,- waarvoor je eten, drinken en slapen kunt. Overnachting wordt geregeld, bij Wageningen of in een zaal. Meer informatie en inschrijvingsformulieren zijn verkrijgbaar bij: **Gemma Vredevelt 4 MF Brusselselaan 82a 6211 PH Maastricht, tel. 19246.**

Etiopië in Nood

De Stichting Ethiopië in Nood (S.E.N.) wil uw aandacht vragen voor de noodlijdende situatie van de Ethiopische bevolking. Er heerst armoede in dit land, hetgeen tot gevolg heeft dat miljoenen onder het bestaanminimum leven. Er is een schrijnend tekort aan voedsel,

water, medicijnen en kleding. Vooral in de provincies Eritrea, Tigre, Wolo en Gonder zijn deze problemen het hevigst.

De S.E.N. heeft tot doel de bestaande situatie op korte en op lange termijn te verbeteren. Op korte termijn wil zij dit verwezenlijken door dringende levensbehoeften als voedsel, water, medicijnen en kleding direct aan de betrokkenen te verschaffen. Op lange termijn wil de S.E.N. door middel van kleinschalige projecten zoals het slaan van waterputten, het opzetten van landbouwplannen, een begin maken met een blijvende en structurele verbetering.

Om dit doel gerealiseerd te krijgen, vraagt de stichting om financiële en materiële bijdragen. Hierbij wordt gedacht aan landbouwgereedschappen, medische apparatuur, kleding en voedsel. En natuurlijk is veel geld nodig om aankopen te doen.

Tenslotte willen wij er nadrukkelijk op wijzen dat de S.E.N. zich onbaatzuchtig en op basis van vrijwilligheid inzet voor de noodlijdende Ethiopier. Hiervoor vraagt zij bij u om steun en hulp met een beroep op medemenselijkheid. U kunt bijdragen storten op Postgiro 5327786 ten name van 'Stichting Ethiopië in Nood'.

Bij voorbaat danken wij u heel hartelijk en wensen wij u prettige Kerstdagen toe.

Bijeenkomst Landelijke werkgroep „Mannenstudies”

De landelijke werkgroep „Mannenstudies” is in oktober 1983 opgericht door een aantal mannen die bezig is of wil zijn met de bestudering van het sexegebonden gedrag van mannen. Doelstellingen op korte termijn zijn het opzetten van een landelijke „kaartenbak” met relevante literatuur en het stimuleren en bespreken van concrete onderzoeksplannen. Daarnaast lijkt het ons belangrijk een overzicht te maken van personen en groepen die op dit moment met onderzoek bezig zijn. Voor vragen en meer informatie kun je terecht bij Bert van Herk, Vrolijkstraat 339 hs., 9711 TA Amsterdam, en bij Jan Kok, Radesingel 33A, 9711 EG Groningen. Tel. Bert: 020-659986; tel. Jan Kok: 050-141949 of 058-151015. De eerstvolgende bijeenkomst is op 28 januari 1984 om 11.00 uur in gebouw „Katrijn”, Voor Clarenburg 10, Utrecht. Bel even als je wilt komen.

Filmavond

Geboorte en eerste contact

Nieuwe Nederlandse films over: Spontane baringshoudingen - lichaamstaal van de baby - invloed van water. Georganiseerd door de Stichting Lichaamstaal voor aanstaande ouders, verloskundigen en geïnteresseerden.

Maastricht, Staargebouw, 3 februari, vrijdagavond 19.30 uur.

Aanmelding: U kunt zich inschrijven door f 17,50 te storten met een overschrijvingskaart op giro 2089950 of op banknr. 68.30.75.918 (NMB Nederweert) t.n.v. Stichting Lichaamstaal, met vermelding van uw naam en adres en tevens de plaats en datum van de filmavond die u wilt bijwonen. Na betaling wordt het toegangsbewijs toegezonden. Voorverkoop: Schouwburg (reservering f 0,90).

Voor inlichtingen of meerdere programma's: Adje Syrier, 043-17503. **Secretariaat Stichting Lichaamstaal:** Ans Saes, Populierenstraat 2, 6031 XS Nederweert, tel. 04951-32819.

Waarom deze filmavonden? De Stichting organiseerde in 1982 het congres „Lichaamstaal van bevalling en eerste contact”. Vanwege de grote belangstelling is het 3x herhaald met in totaal bijna 8000 deelnemers. Met deze filmavonden komen we tegemoet aan de vele ver-

zoeken om onze inmiddels uitgebreide en vernieuwde informatie „dichter bij huis” te brengen.

Het congres van voorjaar 1982 is samengevat in het foto- en tekstboek „Lichaamstaal van de geboorte” van Michel Odent, Harrie Biemans en Saskia van Rees, te bestellen door overboeking van f 19,50 op een van de bovengenoemde rekeningnummers, onder vermelding „geboortebok”.

23. Sportmedizinerwoeke der IMA 1984

Termin: 11.2.1984 (Abendessen) bis 18.2.1984 (Frühstück)

Ort: Alpengasthof Steiner, Obertauern
Thema: **Macht moderne Landwirtschaft krank?** (Dr. Philipp Huff, Frankfurt)

Preise für eine Woche Halbpension: IMA-Mitglieder:

Studenten öS 2000,-; Akademiker öS 2900,-

Nichtmitglieder: Studenten öS 2200,-; Akademiker öS 3100,-

Informationen:

- Anmeldung für die Teilnahme an der 23. IMA-Skiwoche durch anzahlung von öS 1000,- (DM 150,-) auf das IMA-Konto Nr. 380 212 bei der Genossenschaftlichen Zentralbank, Bankleitzahl 31 000.

- Auskünfte: IMA Wien, Hebragasse 5/3/33 Postfach 43, 1095 Wien

- Anmeldeschluß: 21. Jänner 1984

- Skipab: für eine Woche ca. öS 960,-

- Faschingskostüme nicht vergessen!!

- Management u. Information: Chr. Rauscher, Postfach 43, 1095 Wien.

Sport

Studentenkampioenschap dammen 1984

Evensal in 1983 zal in het komende voorjaar een toernooi om het Nederlands studentenkampioenschap dammen worden gehouden. Via regionale voorwedstrijden in februari/maart komt een finale van 8 deelnemers tot stand, die in april 1984 (omstreeks de Paasdagen) zal worden georganiseerd. Nadere inlichtingen, c.q. aanmeldingen bij Bonds bureau KNDB, Steegoversloot 105-107, 3311 PN Dordrecht (078-147170) of bij Th. van den Hoek, Gangboord 60, 9733 GE Groningen (050-414256). Vermeld bij inschrijving: naam, adres, telefoonnummer, studierichting, en universiteit/hogeschool. De aanmelding sluit op 27 januari 1984.

Aktiviteitenagenda

10 januari: Film (SG), „Manderley”, Filmhuis, 22.00 uur.

12 januari: Lezing (SG), „Theorieën over relaties”, J. Hoevenaars, Aula, 20.00 uur.

17 januari: Film (SG), „L'avventura”, Filmhuis, 22.00 uur.

19 januari: lezing (SG), „Het ontstaan van relaties”, Aula, 20.00 uur.

20 januari: Inaugurale rede, prof. mr. A. Tak, Aula, 16.00 uur.

24 januari: Film (SG), „Drama della gelosia”, Filmhuis, 22.00 uur.

25 januari: Lezing (SG), „Experimentele animatiefilms”, J. Verbeek, Aula, 20.00 uur.

26 januari: Lezing (SG), „Vormen van relaties”, J. Meijer, Aula, 20.00 uur.

27 januari: Promotie, A. Gorgels, Aula, 16.00 uur.

31 januari: Film (SG), „Loulou”, Filmhuis, 22.00 uur.

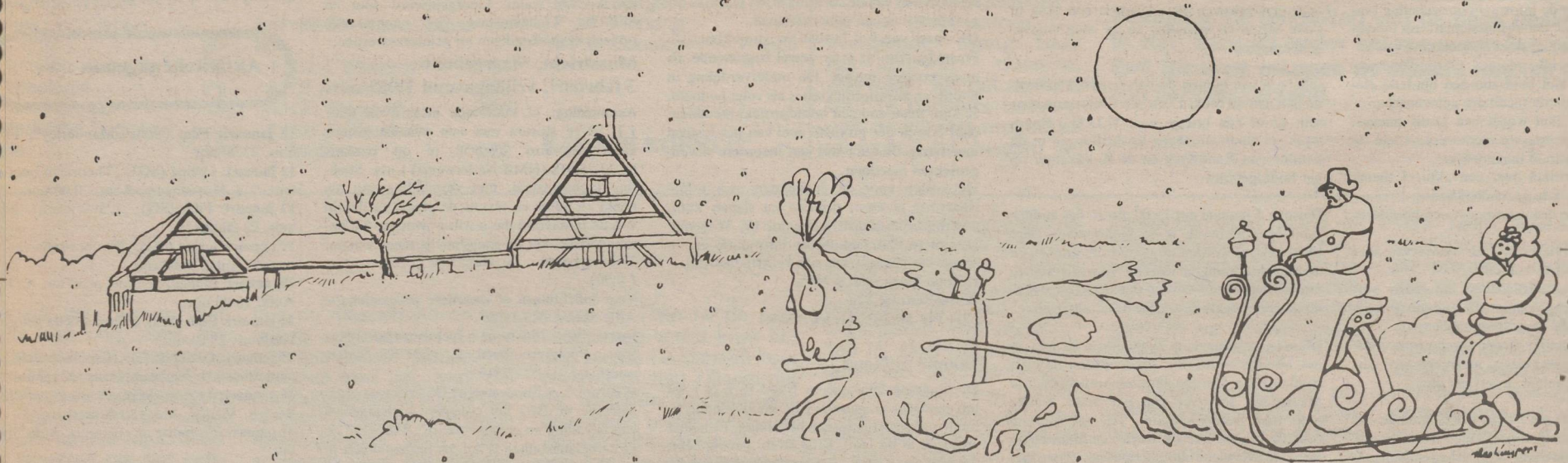

banque de paris et des pays-bas n.v.

... voor al Uw bankzaken.

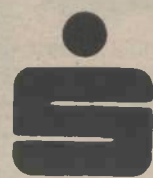
Vrijthof 17 B, Maastricht

*Prettige Kerstdagen
en
een voorspoedig 1984*

ook in het nieuwe jaar hopen wij u weer van dienst te mogen zijn

spaarbank limburg

SPUUGH

Wie pop-minded is en over een open oog en oor beschikt, is het opgevallen dat het Vaalser jongerencentrum Spuugh het afgelopen jaar zeer actief was in het organiseren van concerten op topniveau. De afgelopen maanden waren in Spuugh onder meer Wishbone Ash, Roger Chapman en The Comsat Angels te zien.

Sinds de verhuizing naar een voormalige sporthal, vorig jaar oktober, zijn de jongerencentrummedewerkers overgeschakeld naar een hogere versnelling. Medewerker (en voor deze gelegenheid optredend als woordvoerder) Piet Meesters licht de bijna twintigjarige historie van het centrum toe. Allereerst de naam:

„Spuugh is inderdaad een vreemde naam. Hoe dit jongerencentrum aan die naam is gekomen valt niet meer te achterhalen. Het is een zeer originele naam en heeft daarbij als voordeel dat mensen hem niet makkelijk vergeten. In 1986 be-

staat het centrum 20 jaar en sinds 1976 is het een stichting.”

– Spuugh behoort tot een van de weinige Nederlandse jongerencentra die het kunnen stellen zonder hulp van bezoldigde vormingswerkers en zonder enige vorm van overheidssubsidie. Een unieke situatie, hoe werkt dit in de praktijk?

„Door de hulp van de eigen leden. Wij beschikken momenteel over 500 leden, 300 uit de gemeente Vaals en 200 uit de rest van de streek. Het centrum loopt goed en zodoende is er een aardige financiële reserve. Alle medewerkers zijn vrijwilligers. Spuugh kan, sinds de oprichting van de stichting, het best zonder sociaal werkers stellen. Er wordt wel overwogen een boekhouder aan te trekken, maar daar houdt het dan ook mee op. Wij kunnen het best zelf aan. Op deze manier hebben wij geen forse salarissen die op het budget drukken.”

– Welk publiek bezoekt het centrum en welke visie zit achter de concertprogrammering?

„De gemiddelde leeftijd van het publiek ligt rond de twintig jaar. De programmering richt zich niet uit-

sluitend op één muzieksoort. Wij pinnen ons niet vast op een stroming. Naast punkgroepen hebben rock and rollbands en reggaegroepen Spuugh bezocht. Ook oude gesetelde groepen zoals Roger Chapman en Wishbone Ash trokken veel aandacht. De programmering is breed van opzet en dat willen wij zo handhaven om zoveel mogelijk mensen te kunnen bereiken.”

– Vaals is bekend als het drielandpunt. Wil dat zeggen dat er ook veel buitenlandse bezoekers in Spuugh aan te treffen zijn?

„Vroeger kwamen er ontzettend veel Duitsers. Tegenwoordig komen er veel meer mensen uit de eigen regio en het aantal buitenlandse bezoekers is flink gedaald. Ik schat het percentage Duitsers nu op 20%, Belgische bezoekers maken 5 à 6% uit van het totale aantal. De zaalcapaciteit is ongeveer 550 mensen.”

– In de naburige jongerencentra in Sittard en Maastricht ligt het bezoekersaantal bij concerten (relatief

gezien) veel lager. Hoe is dit te verklaren?

„Ja, wij hebben vaker een uitverkocht huis. Donkiesjot en de Kombi zijn de laatste jaren sterk teruggevallen. Spuugh is nu in opkomst, mocht dit doorzetten dan beschikt Vaals over een van de belangrijkste jongerencentra in Limburg. Dit komt mede door het actieve beleid en de programmering. De ligging, zo vlak aan de grenzen, speelt hierbij ook een rol. Een echte oorzaak is moeilijk aan te wijzen. Roger Chapman trok bijvoorbeeld in de Randstad nauwelijks enige belangstelling. In Vaals kwamen 1600 mensen de feesttent binnen.”

– Wat valt er nog in Vaals te verwachten?

„Als het meezit dan willen wij om de zes weken hier een band van internationale faam op het podium brengen. Voor 31 december is Fantuzzy and Friends gepland, een groep rond een gitarist die bij Bob Dylan en Ritchie Havens heeft ge-

speeld. 28 Januari komt The Sound. Verder zijn er onderhandelingen gaande met Echo and the Bunnymen, Flock of Seagulls en Sniff 'n Tears. Het organisatiebureau Pinkpop toont belangstelling voor een samenwerkingsverband. Hier hebben wij wel oren naar, maar dan moet er een zodanig samenwerkingsverband uitgewerkt worden dat Spuugh de eigen identiteit kan blijven behouden.”

Het is te hopen dat Spuugh kan uitgroeien tot een volwaardige concertzaal met een internationale reputatie. De glorie dagen van het Sittardse Donkiesjot en de Maastrichtse Kombi liggen al jaren (bijna decennia) achter ons. De opgevallen plaats is nog steeds niet ingenomen. Mocht Spuugh dit in de tachtiger jaren lukken dan betekent dit een forse aanwinst op het (nu nog) schraal uitgevallen popaanbod. Daar is de Limburgse concertganger mee gediend.

Paul Pinxten

Agenda

Stadsschouwburg

Maandag 26 december om 12.30 uur: 't Klikske (Vlaamse volksmuziek)
Donderdag 29 december om 20.00 uur: „Aan het langste eind”, blijspel met o.a. Kitty Courbois en Gerard Thoolen.
Woensdag 4 januari om 14.00 en 20.00 uur: „'n Piste vol verrassingen” door het Nationaal Nederlands Wintercircus.

Filmhuis Maastricht

Donderdag 22 tot en met woensdag 28 december om 20.00 uur: „La Colmena” van Camus.
Donderdag 22 tot en met woensdag 28 december om 22.00 uur: „Les Petites Fugues” van Yersin.
Donderdag 29 december tot en met woensdag 4 januari om 20.00 uur: „Pourquois Pas” van Serreau.

Podium Posjet (Vijverdal)

Donderdag 22 december om 20.00 uur: Renaissance Koor Conservatorium.

Bondefantenmuseum

„Place des Traditions Modernes 6”, werken van Carlier, van Meijgaard, van der Poel, en Poel.
„Maastricht staat op zijn verleden”, Gemeentelijk Oudheidkundig Bodemonderzoek 1979-1983.
„Maastrichts aardewerk en porselein 3”, Spinx-Céramique-Mosa 1947-1969.

Kunstcentrum Limburg, Bassin 21

Objecten, collages, schilderijen, films, tapes en installaties van Marjo Postma, Josien Brenneker, Thomas van der Linden, Yntze Vugts en F.F. Beekmans.

Diversen

Galerie Wanda Reiff, Aalbeekweg 85, Aalbeek/Nuth: collages en tekeningen van Lei Molin.
Spuugh, jongerencentrum Vaals; 31 december: Fantussy and Friends (reggae en latin-rock).
Stadsschouwburg Heerlen; donderdag 22 december om 12.30 uur: Studenten Conservatorium Maastricht. Woensdag 28 december om 20.00 uur: „Aan het langste eind” met o.a. Kitty Courbois en Gerard Thoolen.

La Colmena: Madrid na de burgeroorlog

'La Colmena' (De Bijenkorf) werd dit jaar op het filmfestival van Berlijn bekroond met de Gouden Beer. De afgelopen jaren zijn in Spanje een groot aantal films gemaakt die een afrekening zijn met het dictatoriale regime van Franco. Ook deze film van de Spaanse regisseur Mario Camus heeft dat tijdperk als onderwerp. Hij baseerde 'La Colmena' op de gelijknamige roman van Camilo José Cela (verschenen in 1950), die handelt over het dagelijkse leven van een aantal Madri-

nen in de periode na de Spaanse burgeroorlog. De personen die in het boek worden beschreven, vormen een doorsnede van de bevolking van Madrid uit die tijd en het scenario van de film volgt nauwgezet de structuur van het verhaal. De film speelt in het winterse Madrid van 1943, waar honger en koude het leven beheersen. Een geliefde ontmoetingsplaats voor de ongeveer dertig personages die in de film steeds terugkeren, is het café 'La Delicia'. Dit etablissement

wordt vooral bezocht door gemantelde schrijvers, gedistingeerde zwarthandelaren, roddelzieke dames en bohémiens van stand, die hier hun ellende proberen te vergeten. De eigenaresse, bewonderaarster van Franco en Hitler, regeert het café met ijzeren hand en ziet er nauwgezet op toe of er wel genoeg verteerd wordt.

De film is een soort collage van kleine, soms grappige voorvallen uit het leven van alledag. Het beeld dat ontstaat is nogal eenzijdig, ook

al valt het moeilijk te ontkennen dat mensen juist in een dergelijke situatie voornamelijk bezig zijn met zich te voorzien van eten, drinken en het vinden van een zo gerieflijk mogelijke plaats om te slapen. De oorlog is alleen op de achtergrond aanwezig en Camus levert in zijn film geen verrassende inzichten op over de politieke, culturele of sociale situatie van die tijd. Dat in de franquistische samenleving conformisme, fatsoen en hypocrisie in hoog aanzien stonden, mag wel als bekend worden verondersteld. Regisseurs als Bubuel of Saura zouden een dergelijk thema met meer zeggingskracht hebben uitgewerkt. Toch valt er nog voldoende te genieten, de film is op hoog ambachtelijk niveau gemaakt en er wordt vooral goed in geacteerd. Camus geeft ons in elk van zijn personages een blik op het Spanje van toen: terneergeslagen, uitgeput en arm. Of, zoals Camilo Cela het beschrijft in het voorwoord van zijn boek: 'La Colmena pretendeert niets méér dan een bescheiden indruk te geven van de alledaagse, rauwe en pijnlijke realiteit. Een stuk leven dat zonder gêne, zonder sentimentaliteit en zonder medelijden verteld wordt; precies zoals het leven verloopt...'

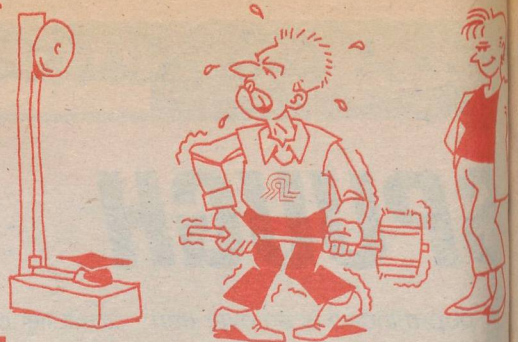
Charles Wuts

TITEL: La Colmena (De Bijenkorf)

In Filmhuis Maastricht van 22 tot en met 28 december, aanvang: 20.00 uur.

ACHTEROM IS 'T KERMISS

Enige notities over een onverwachte biefstuk

De hele week had ik hem al horen zuchten en klagen. „Als ik dat examen maar haal”. Dat was nieuw voor me. Zolang als ik hem kende had hij nooit veel gezegd over toetsen en examens. Ik verwonderde mij daar vaak over. Ooit had ik een vriend die in Leiden studeerde en die zich gekweld wakenlang op een tentamen voorbereidde. Maar G. hield zich trouw aan de basisprincipes van zijn universiteit die nogal afweek van de landelijke norm. O ja, er was vaak ergernis omdat er nog zo weinig over was van die basisfilosofie, daar kon hij heel kwaad over door de tuin lopen, mompelend en met gebogen hoofd.

Dat gynaecologie-examen, daar had ik andere studenten ook vaak over horen klagen. Dat was sinds professor H. hier was neergestreken. Die sneed met een vlijmscherp mes door de kennis en selecteerde streng. De dag voor het examen belde studente M. op. Ze zei dat ze zo nerveus was en dat ze buikpijn had. Als ze nou maar niet bij professor H. het examen moest afleggen, dan hoefde ze zich niet zo druk te maken. Blij dat het niet boven mijn hoofd hing, troostte ik haar met een kleurrijke schildering van de toestand van mijn commensaal, die van nervositeit ook niet kon eten. Ik sprak over de risico's van het leven om het voor haar in een zinvol en acceptabel kader te plaatsen. Ik veronderstelde haar heel troostend toegesproken te hebben. In gedachten zag ik haar met herwonnen zelfvertrouwen bij de professor binnengaan en, gesteund door mijn woorden, als een briljante studente weer de kamer verlaten. Ze zou de prof verbazen door zoveel kennis.

Toen ik G. van het telefoongesprek vertelde zei hij: „Dat had je niet moeten zeggen, dat maakt haar nog onzekerder en bovendien maak ik mij helemaal niet meer druk over dat examen”. En hij belde haar op om al zijn zelfvertrouwen over haar uit te stralen. Intussen was de spanning ook op mij overgeslagen. Ik had het gevoel dat de prof de kamers van mijn huis vulde. Ik had zoveel studenten horen klagen over de eenderde kans van slagen bij hem. Ik vroeg mij af waarom zo'n strenge man niet eens van hogerhand aangepakt kon worden. Op zijn minst was hier het een en ander niet op elkaar afgestemd. Ik nam mij voor een brief daarover te schrijven aan een hoge ambtenaar in het hoofdegebouw.

Maar G. belde op en zei dat ze allemaal geslaagd waren. De opluchting galmde door de telefoon en het moest onmiddellijk gevierd worden. Enkele dagen later, toen hij vreselijk veel zin had in biefstuk en Belgische friten, stelde hij voor om mij in een lokaliteit over de grens te trakteren op een sobere maaltijd want ik had die dag luid verkondigd dat ik niet zou koken. Derhalve bleef hem niet veel keus. Maar hij zei dat hij mijn morele en praktische steun tijdens deze stage zeer op prijs had gesteld. Het ontging mij niet dat de opluchting over die acht, die de professor hem had gegeven, nog steeds niet was weggeëbt. Te pas en te onpas sprak hij er nog over zodat de professor ook in mijn gedachten bleef zitten. Zo'n gezamenlijke maaltijd leek mij een goede symbolische punt aan het einde van zijn opwindende gynaecologische stage.

Maar toen we het etablissement betraden hoorde ik hem luid en geschrokken achter mij zuchten. Ik draaide mij om en zag hem verbouwereerd naar een groep mannen kijken die in de aangrenzende ruimte stonden. „Het zal niet waar zijn,” prevelde hij, plukkend aan zijn onderlip, en liep op hen toe. Handen zag ik joviaal omhoog gaan en ik begreep uit een laatste opmerking die achter hem aanwaarde, dat zich daar de hele gynaecologische afdeling bevond. Veel ogen keken in onze richting. Het was mij pijnlijk want ik houd niet van te lang op mij gerichte aandacht. Ik schoot achter een tafel naast de uitgang en vouwde snel een meegebrachte krant open. De blikken voelde ik als een donderwolk op mij af komen maar het was G. die zich naar voren boog. „Ze vragen of we mee willen eten.” Hij zei het fluisterend. „Nee, ik denk er niet aan, ik ken toch niemand van dat hele gezelschap”. Ik had van achter mijn krant wel zeker zestig mannen, vrouwen en kinderen waargenomen. G. zat in een moeilijk parket, dat zag ik wel. Waarom verdomme bezat ik niet de soepelheid om dergelijke situaties te hanteren. Hij droop af, een golf van teleurstelling achterlatend en ik staarde geraakt weer in mijn krant. De rust

en het genoegen waar ik op gehoopt had, waren voorgoed verkeken. Ik was het liefst door de grond gezakt of achter een kachel gekropen, het was alsof alle aandacht nu met verdubbelde kracht op mij werd losgelaten.

Ik had het zelf over mij afgeroepen. Enig houvast kon ik putten uit de schone bloes die ik toevallig had aangetrokken maar net voor ons vertrek had de hond nog zijn vuile poten op mijn pantalon afgedrukt. Ik probeerde de vlekken onder één hand te vangen toen zich twee schaduwen op het tafelleed aftekenden. Of ik toch zo vriendelijk wilde zijn en wat deed het er toe dat ik niemand kende. Het was charmant verpakt in blond en jongensachtige zwier. Ik voelde mij Tante Gien uit Ave Eva, pakte, „nou ja, nou ja,” zeggend, mijn jas, tas en krant en liep achter hen aan. G. stelde mij wat onhandig voor en ik registreerde niet één gezicht, behalve dat van een man wiens nagels ik nog in het vel van mijn buik voelde, zo hard had hij er een jaar geleden tijdens een routine-onderzoek op gedruwd. Zoiets is moeilijk te vergeten al is het alleen al om de kwetsbare houding die je als vrouw moet innemen. Het blijft toch, de man boven. Maar ik wist heel beleefd mijn naam te noemen toen we elkaars hand drukten. Onmiddellijk werd mij bier aangeboden en een menukaart ter inzage gegeven. Ik had geen honger meer, al rammelde mijn maag. Mijn voeten zaten te zeer aan de grond vast en de krant knelde ik onder mijn arm want ik wist niet zo gauw waar ik die moest laten. Naast me stond een man wiens gezicht ik bij god niet meer zou kunnen beschrijven maar ook hij hield afwachting een glas in zijn hand. Ik zocht naar een gemeenschappelijk onderwerp maar met artsen en verpleegkundigen heb ik toevallig weinig affiniteit. Ze lijken voortdurend in de afgesloten ziekenhuiswereld te vertoeven waar het heldendom van de lange dagen en nachten en de ernst van de zware verantwoordelijkheid met veel zorg wordt rondgedragen.

„Is er iets te vieren?” vroeg ik, blij met zo'n praktische vraag. „Nee hoor, dit etentje krijgen we aangeboden door een fabriek die een bepaald merk pil maakt,” zei hij en nu pas ontwaarde hij de krant onder mijn arm. „De farmaceutische industrie dus, waar die krant altijd over schrijft.” Hoorde ik spot in zijn stem? Ik knelde mijn lijfblad wat steviger onder mijn arm, dankbaar voor zijn bestaan. „Als je daarvan kunt genieten, dan moet je dat altijd doen,” zei ik en ik hoopte dat hij de fijne nuancering in mijn stem had gehoord.

Het was een rumoerig gezelschap, de waard zou het weten. Het wemelde er van kleine tot zeer kleine kinderen. Geen reclame voor de fabriek, dacht ik of misschien wisten ze wel beter. Het waren toch vaklieden in dat opzicht. Bij het ter tafel gaan realiseerde ik mij dat ik de aanwezigheid van G. totaal vergeten was maar hij bleek achter mij te staan. Ik bespeurde bij hem een ingehouden hilariteit die verhevigd werd toen later de prof tegenover ons aan tafel kwam zitten. De strengheid die ik mij van hem had voorgesteld, kon ik niet zo van hem aflezen. Hij zei trompet te spelen op bijeenkomsten van de personeelsvereniging in het ziekenhuis en dat kon ik me wel weer voorstellen. Het hele gezelschap leek mij een trompetspelend karakter te hebben. Behalve de man die naast mij zat. Het was K.G. Discreet had hij een stoel tussen hem en mij onbezett gelaten. Ik kon dat wel waarden. Toch hield ik mij tijdens de maaltijden meerdere malen bezig met de diepere betekenis hiervan. Hij was een kleurrijke man maar dan van de zachtere tinten, geheel in overeenstemming met het instrument dat hij bespeelde. Dwarsfluit beluister ik graag vanwege het poëtische en serene geluid en dat maakte hem bij voorbaat sympathiek.

G. had tijdens zijn stage, na enkele weken, mij zijn conclusies gepresenteerd. „Als je weer eens voor onderzoek moet, ga dan naar K.G. Die is aardig voor vrouwen.” Tussen de wolken lawaai door die hem omgaven, kon ik dat nu zelf vaststellen, al brak het zweet mij uit bij de gedachte dat... Diverse malen probeerde ik zicht op zijn handen te krijgen maar hij was druk doende, vooral met de prof met wie hij nog altijd banden uit het verleden moest hebben. Er was zoiets als een gezamenlijke middelbare schooltijd. Die banden werden pas echt zichtbaar toen de prof niet zo van gerookte forel bleek te houden en K.G. hem van een half voorrecht verloor. Dat was hartverwarmend. Bij dit gezelschap kon ik mij alles voorstellen maar geen troostende handen op kramend vrouwenbuiken. Ze waren uitgelaten rumoerig als schooljongens, maakten muziek op de aanwezige piano en spaarden het drumstel niet. Toen de kinderen dit voorbeeld volgden bleek er geen vader in de zaal aanwezig te zijn, zodat de eigenaar moest ingrijpen om zijn orkestatributen te beschermen. Weinig onder de indruk

kropen de kinderen weer voor even achter hun broed. „Heerlijk heerlijk,” werd er om mij heen geroepen. „Prachtig,” vulde iemand aan. Daarna werd de stoel dans gedaan waarbij enkele vaders hun kleinste kinderen op de arm hielden, meestappend op de muziekmaat. De biefstukken werden er niet warmer van. Ik had de indruk dat G. en ik de enige kinderloze mensen van het hele waren. Wij aten dus gewoon door.

Aan de andere kant van de zaal zat nog een gezelschap had de hele tijd gedacht dat het er ook bij hoorde maar bleek een touwtrekkersclub te zijn. Een uit die kring, een keurige man, stak de dansvloer over en kwam vertrouwelijk naast de prof zitten. Of hij soms de leider was? Het was zo hartverwarmend zoals die kinderen hier met elkaar omgingen. Ik hoorde ook het woord 'ontoerend' en 'ontwarend' vallen maar of het desondanks niet wat zachter klonen was zo gezellig een avondje met elkaar uit. Er waren immers al mensen uit de zaak weggegaan vanwege het moer. Het antwoord van de professor was troostend, zag ik aan zijn gebaren van mildheid, maar de woorden kwamen op in de omringende geluiden. Het vertrek van de man naar de andere kant van de zaal heb ik niet meer gezien. De gastheer - wiens relatie tot de pil mij niet helemaal duidelijk was - was opgestaan om een toespraak te houden over een op te richten wielerploeg. Bij deze benoemde de professor tot ploegleider. De spreker moest alle zinnen van zijn stem bijzetten om boven het gezelschap uit te schreeuwen wat maar matig lukte want het inmiddels geroepeerde nagerecht werd met veel enthousiasme genoten. Het was alsof ik op een denderende kermis zat. Ik begreep soms niet waar de geluiden vandaan kwamen ofschoon toch in mijn directe omgeving geproduceerd werden. Plotseling sprong de prof op een stoel en dat met een vaart die ik wel vond passen bij die trompet. Het was mooi om te zien. Jammer was dat ik mij net voorbereidde op een ernstig gesprek met hem en dat die kans mij nu ontnomen was. Bij de benoeming had de gastheer hem een pet uitgereikt die de prof op zijn fraaie hoofd zette en ook dat was mooi om te zien, dat samengaan van die vormen.

In de korte toespraak die hij hield en die met redelijke aandacht gevolgd werd, zei hij blij te zijn met de benoeming van zijn functie te willen aanvaarden met onmiddellijke ingang. Als eerste daad benoemde hij de L. tot kopman van de ploeg. Dat kwam goed uit want die droeg al een zogenaamd wielerkledingstuk met op de achterkant de naam van de pil in grote letters. Op de voorkant las ik, maar dat in kleinere letters, „de Haantjes”. Er werd luid geapplaudiseerd. Ook de L. aanvaardde meteen - boven op een stoel - zijn functie en als eerste daad daagde hij de touwtrekkersclub uit voor een duel ter plekke. Maar dat gezelschap sloeg in eerste instantie de uitnodiging af. Misschien was men op z'n paasbest of waren er niet voldoende leden. Veelheden talkpoeder aanwezig voor de handen. Van zo'n club mag men tenslotte een professionele aanpak verwachten. Waarom men een volgend ogenblik wel de uitnodiging aannam weet ik niet maar het werd een kluwen van mensen, kreten en gebonk daar in die Belgische danszaal. De eigenaar stond handenwringend aan de kant en slaakte Vlaamse zuchten. Horen kon ik het niet maar de gebaren waren er wel naar.

„Heerlijk, heerlijk”, hoorde ik weer roepen. „Wat een tolerantie in België.” „OOOOOOHHHHHHH Zaaaaaaaalig.”

De wedstrijd duurde slechts enkele minuten en verliep teleurstellend voor de touwtrekkersclub. Ze werden door de gynaecologen overtuigend over de nagerechten heen getrokken. Enkele vrouwen sprongen lenig op zij met het bord in hun handen, anderen klapten luid ter ondersteuning van het kinderkoor. Ik voelde dat deze avond zijn hoogtepunt was genaderd en ik vroeg mij af hoe ik ongeveer weer uit deze situatie kon verdwijnen. Eigenlijk had ik mij tijdens de hele maaltijd daarmee bezig gehouden. Ik nam mij deze neurotische aandacht kwalijk. Zodoende had ik niet de kans waargenomen om een ernstig gesprek met de professor te voeren. Toen men zich na de maaltijd verspreidde en het gezelschap wat minder compact werd had ik de moed om op te staan. G. volgde mij. Hij had anders nog een afspraak die vol belofte was. Ik schudde dank de gastheer de hand, vooral blij dat ik wel had mogen eten van zijn product maar er niet bij hoefde te vrijen. Gedachte die ik niet uitsprak. Toen stond ook de professor op, keek plotseling zeer ernstig, gaf mij een hand, knikte prachtig met zijn hoofd en zei: „Mevrouw, het was mij een genoegen.”

Rosalie Sprouten